

DAĞLAR DEVRİLDİĞİNDE: EBEDİ NİŞANLI / TOOLOR KULAGANDA: KYZKAIYP (2006)
Cengiz Aytmatov (1928–2008)

Kaynakçalar:

Aytmatov, C. (2014). *Toolor kulaganda* (A. Akmatalliev, Ed.). *Cengiz Aytmatov'un eserleri* (Cilt 8). Uluu Toolor.

Aytmatov, C. (2007). *Dağlar devrildiğinde: Ebedi nişanlı* (G. S. Şonbaeva, Çev.). Ufuk Kitap.

GENEL BILGI

Yazar

Kırgız edebiyatının ve Sovyet dönemi Türk dünyasının önde gelen yazarlarından biri olan Cengiz Aytmatov (1928–2008), Kırgızistan'ın Talas bölgesindeki Şeker köyünde doğmuştur. Babası Törekuł Aytmatov, Stalin dönemindeki tasfiyelerin kurbanı olmuş; annesi Nagima Aytmatova ise onu zor koşullar altında yetiştirmiştir. Bu aile geçmişi, Aytmatov'un eserlerinde güçlü anne figürleri, insanın zorluklar karşısındaki direnci ve ahlaki sorumluluk gibi temaların gelişmesinde etkili olmuştur.

Kırgızca ve Rusçayı kullanan iki dilli bir yazar olan Aytmatov, edebiyat hayatına 1952 yılında *Ak Caan* (*Beyaz Yağmur*), *Tüñkü Sugat* (*Gece Sulaması*) ve *Asma Köpürö* (*Asma Köprü*) adlı öykülerle başlamıştır. Edebî başarısını *Betme-bet* (*Yüz Yüze*, 1958) ile ortaya koymuş, ardından yayımlanan *Cemile* (*Jamiliä*, 1959) eseriyle uluslararası tanınırlığa ulaşmıştır.

Povesti gor i stepey (*Dağlar ve Bozkırlar Hikâyeleri*, 1963) adlı öykü derlemesi Lenin Ödülü'ne layık görülmüştür. *Kızıl Cooçuk Calcalım* (*Selvi Boylum Al Yazmalım*), *Boto Köz Bulak* (*Deve Gözü*), *Birinçi Mugalım* (*İlk Öğretmen*) ve *Samançının Colu* (*Toprak Ana*, 1963) gibi eserlerinde ahlaki, toplumsal ve felsefi meseleleri ele almıştır.

Daha sonraki eserleri arasında *Canıbarım, Gülsarım!* (*Elveda Gülsarı*), *Ak Keme* (*Beyaz Gemi*), *Erte Cazdagı Turnalar* (*Erken Gelen Turnalar*), *Deñiz Boyloy Cortkon Ala Döböt* (*Deniz Kıyısında Koşan Ala Köpek*), *Kılım Karıtar Bir Kün* (*Gün Olur Asra Bedel*), *Kıyamet* (*Kıyamet*), *Kassandra Tamgası* (*Kassandra Damgası*) ve *Toolor Kulaganda: Kızkayıp* (*Dağlar Devrildiğinde: Ebedi Gelin*, 2006) bulunmaktadır. Bu yapıtlar, halk kültürü, toplumsal eleştiri ve çevresel sorunları insanlık değerleri çerçevesinde ele almaktadır.

Roman ve öykülerinin yanı sıra deneme ve söyleşi türünde eserler de veren Aytmatov, *V Soavtorstve, S Zemlyoyu i Vodoy* (*Toprak ve Su ile Ortak Yazarlık*) adlı çalışmasında insan onuru, emek ve doğayla uyum konusundaki düşüncelerini yansıtmıştır.

Eser

Aytmatov, *Dağlar Devrildiğinde: Ebedi Nişanlı* (*Kogda padayut gory: Vechnaya nevesta*) adlı eserini Rusça kaleme almıştır. Eser, ilk kez 2006 yılında Moskova'da yayımlanan *Druzhba Narodov* dergisinde yayımlanmış ve daha sonra birçok dile çevrilmiştir. Eserin Kırgızcada iki farklı çevirisi bulunmaktadır. Sam-sak Stanaliev'in çevirisi *Toolor Kulaganda: Kyzkaiyp* (*Dağlar Devrildiğinde: Kayıp Gelin*), Abibilla Pazylov'un çevirisi ise *Jaabars* (*Kar Leoparı*) adını taşır. Eser, Friedrich Hitzer tarafından Almancaya *Der Schneeleopard* (*Kar Leoparı*) adıyla çevrilmiştir. Türkçe çevirisi Güzel Sarıgül Şonbaeva tarafından *Dağlar Devrildiğinde: Ebedi Nişanlı* adıyla yapılmış ve Ufuk Yayınları tarafından 2007 yılında yayımlanmıştır.

Arka Plan

Aytmatov, *Dağlar Devrildiğinde: Ebedi Nişanlı* adlı romanını Kırgızistan'ın Belçika Büyükelçisi olarak görev yaptığı dönemde kaleme almıştır. Roman, 2008 sonbaharında Frankfurt Kitap Fuarı'nda uluslararası okuyuculara tanıtılmıştır. Kırgız halkının tarihî totemi olan kar leoparını konu alan eser, bu yönüyle dikkat çekmektedir. Kırgızların ilk hükümdarlarından birinin "bars" (pars) olarak anılması ve Yenisey Kırgızlarının hanının Bars-Bek adını taşıması, parsın Kırgız kültüründeki tarihî önemini göstermektedir. Ancak günümüzde insanların parstan çok paraya değer vermesi, bu kültürel bağın zayıfladığını göstermektedir. Aytmatov, romanında insan faaliyetleri nedeniyle nesli tehlike altında bulunan Tanrı Dağları'ndaki kar leoparına dikkat çekmeyi amaçlamıştır.

Romanın anlatısı, Ebedi Nişanlı efsanesi etrafında şekillenir. Varlıklı bir avcı ile komşu köyden bir genç kız birbirlerine âşık olur. Ancak kıskanç kişilerin çıkardığı asılsız bir söylenti, genç kızın eski sevgiliyle kaçtığı yolunda yayılır. Bu söylentiye inanan damat, nişanlarının ardından büyük bir hayal kırıklığı içinde dağlara kaçır. Genç kız da onun peşinden gider. O günden sonra dağlarda dolaşarak nişanlısını aramayı sürdürür.

KIŞILAR

Arsen Samançin – Romanın başkahramanı ve bağımsız bir gazetecidir.

Caabars – Tanrı Dağları'nda yaşayan bir kar leoparıdır.

Bektur Ağa – Arsen Samançin'in amcası ve iş insanıdır.

Aydana – Opera sanatçısı ve Arsen'in bir zamanlar âşık olduğu kadındır.

Eles – Arsen'in hayatında önemli bir yere sahip olan ve ona âşık olan kadındır.

Taştanafgan – Arsen'in çocukluk arkadaşı, yerel bir suç çetesinin lideri ve Sovyet-Afgan Savaşı gazisidir.

ÖZET

Arsen Samançin, tanınmış ve bağımsız bir Kırgız gazetecidir. Bir süredir kişisel bir bunalım içindedir. Daha önce bir opera sanatçısıyla birlikte seyahat etmiş ve ona âşık olmuştur. Onun için, kendi memleketinin efsanesi olan *Ebedi Nişanlı*'yı konu alan bir opera librettosu yazmayı planlar. Müziğini ise ünlü Kırgız besteci Ablaev'in bestelemesini ister. Ancak opera sanatçısı zamanla bu projeden vazgeçerek pop müziğe yönelir ve bir pop yıldızı olur. Arsen kendisini ihanete uğramış hisseder; intikam almayı, hatta intihar etmeyi düşünür.

Bu sırada amcası, köyünün yakınındaki dağlarda kar leoparı avlamak üzere gelen iki Arap şeyhine tercümanlık yapmasını teklif eder. Bu avdan elde edilecek para bütün köyün bir yıl boyunca geçinmesini sağlayabilecek ve Arsen'in yeni bir araba almasına yetecek kadar fazladır. Ancak Arsen bölgeye gittiğinde, eski sınıf arkadaşlarından oluşan bir çete onu kendi planlarına dâhil eder. Çete, şeyhleri 20 milyon dolar karşılığında kaçırmayı planlamaktadır. Arsen'den pazarlığı yürütmesi ve karşılığında bir pay alması istenir. Planın tehlikeli olduğunu bilen Arsen, çete üyelerinin zamanla vazgeçeceğini umarak onlarla anlaşmış gibi davranır.

Köyde Arsen, Eles'e âşık olur. Yeni başlayan bu ilişki ona kısa süreli bir mutluluk yaşatır. Ancak avın başlamasıyla bu mutluluk sona erer.

Roman, aynı zamanda yaşlı bir kar leoparının hikâyesini anlatır. Bir zamanlar dağların hâkimi olan bu leopar, iki dişisini de kaybetmiştir. Dişilerden biri ölmüş, diğeri ise iki yavrusu bulunan daha genç bir leopara katılmıştır. Yaşlı leopar artık tek başına yaşamaktadır. Geçmişte dağların hâkimi olduğu günleri hatırlarken, genç ve güçlü leoparların dişileri kendisinden uzaklaştırması onu giderek daha da yalnızlaştırır. Yaşlı leoparın yalnızlığı, Arsen'in yaşadığı ruhsal yalnızlığı yansıtır. Romanın sonunda Arsen ile yaşlı kar leoparı aynı kaderi paylaşarak birlikte ölürler.

Avın en kritik anında Arsen, Arap şeyhlerini mayın döşenmiş bir mağaraya götürür. Ancak kendisine verilen görevi yerine getirmek yerine onlara eve dönmelerini ve kar leoparlarını öldürmelerine izin vermeyeceklerini söyler. Bunun üzerine şeyhler kaçır, çete üyeleri ise ateş açar. Ağır yaralanan Arsen, yaşlı kar leoparının da yakınında olduğu mağaraya sürünerek girer ve ikisi burada birlikte ölür.

Arsen'in avı engellemesi köylülerin tepkisine yol açar. Köylüler onu avı bozmak ve kendilerini utandırmakla suçlarken, çete üyeleri de kendilerine ihanet ettiğini düşünerek onu hedef alır. Oysa Arsen, hem insanların hem de kar leoparlarının hayatını kurtarmıştır. Onun ardından yalnızca Eles yas tutar ve Ebedi Nişanlı efsanesindeki kadının simgesine dönüşür. Roman, mit ile gerçekliği iç içe geçiren güçlü ve trajik bir anlatı sunar.

OLAYLAR

İki Canlının Kaderi Hiç kimse kendi kaderini önceden bilemez; hayat, insanın kaderini zamanla ortaya çıkarır. Arsen Samançin, kalabalık ve gürültülü bir şehirde yaşar ve dünyanın geri kalanından habersizdir. Yüksek dağlarda ise Caabars adlı bir kar leoparı sarp yamaçlarda dolaşarak yaban keçileri ve koyunları avlar. Derelerin kenarında sabırla bekler, avının savunmasız kaldığı anı kollayarak harekete geçer. Sıçrayışları hızlı ve isabetlidir. Arsen ile Caabars hiç karşılaşmaz; ancak yaşamları gizemli bir biçimde birbirine bağlıdır. Doğa, içgüdü ve onları farklı yerlerde ve zamanlarda yönlendiren kozmik bir kader, ikisinin yaşamını görünmez bir bağla birbirine bağlar.

Avrasya Restoranı Arsen Samançin, cuma akşamı Avrasya Restoranı'nda tek başına oturmuş, tedirgin bir şekilde beklemektedir. Birazdan seçkin davetliler gelecektir. Ancak Arsen huzursuz ve kararsız bir hâlde şarabına ve önündeki kâğıtlara dalmıştır. Aydana'yı görmeyi ummakta ve onun kendisine nasıl tepki vereceğini merak etmektedir. Müzisyenler gösteriye hazırlanırken salonu müzik doldurur. Müzik, Arsen'i her zaman günlük hayatın yoğunluğundan uzaklaştırır ve ona Londra'daki bir otelde yaşadığı büyülü anlar gibi güzel anları hatırlatır. Elindeki Fransız şarabıyla daha güzel bir dünyanın hayalini kurarken, bir yandan da umut ve korku arasında gidip gelmektedir.

Avrasya Restoranı'nda Beklenmedik Emir Arsen Samançin şarabın etkisiyle biraz rahatlar ve kalabalık salonda oturma keyfini çıkarmaya başlar. Tam o sırada iri yapılı bir adam masasına yaklaşır. Bu kişi garson değil, restoranın müdürüdür. Kibar sözlerle başlayan konuşma kısa sürede gergin bir hâl alır. Müdür, o akşam yabancı konukların ve sponsorların katılacağı önemli bir program düzenleneceğini söyler. Yetkililerden emir gelmiştir. Samançin'in salonu hemen terk etmesi gerekmektedir. Ancak kendisine herhangi bir gerekçe gösterilmez.

Arsen şaşkına döner ve kendisini aşağılanmış hisseder. İtiraz edebileceğini, hatta olay çıkarabileceğini düşünür; ancak nedense bunu yapamaz. Birden aklına canını acıtan bir düşünce gelir: Bu emir ondan, yani Aydana'dan gelmiş olabilir mi?

Avrasya Restoranı'nda Son Karşılaşma Arsen, Aydana'yı aramaya çalışır, ancak telefonu kapalıdır. Karşılık veren tek şey sessizliktir. Orkestra çalmaya başlar ve salon ışık ve gürültüyle dolar. Çevresindeki insanlar gülmekte, içmekte ve gösteriyi hayranlıkla izlemektedir. Arsen ise bütün bu insanların arasında kendisini yalnız hisseder. İçini öfke kaplar ve içini yakarcasına votka içer. Hesabı ödeyip çıkar; gururunu korumaya çalışarak başını dik tutar.

Kapıda sonunda Aydana'nın sesini duyar. Sesi güçlü ve zafer kazanmış gibidir. Seyirciler alkışlamakta ve adını haykırmaktadır. Arsen arkasına dönüp bakmaz. Sevgisini, uğradığı ihaneti ve karanlıkta bile peşini bırakmayan düşünceleriyle birlikte oradan uzaklaşır.

Caabars'ın Avı Kar leoparı Caabars, Tanrı Dağları'nda bir dağ deresinin kıyısı boyunca sessizce ilerler. Sonbahar mevsimi avlanmak için elverişlidir ve av hayvanları güçlüdür. Yedi yaban keçisinin su içtiğini görür; çömelerek saldırmak için uygun anı bekler. Kalbi hızla çarpar; daha genç bir rakibine kaptırdığı dışısını hatırlar. İçgüdülerinin ve avcılık becerisinin yönlendirmesiyle sabırla bekler, ancak keçiler kaçmayı başarır. Yalnız ve yenilmiş hâlde dağlarda dolaşmaya devam eder, öfkesini kükreyerek dışa vurur. Genç bir kar leoparı çiftinin oynayıp çiftleştiğini görür. Enerji ve güçle dolu bu genç hayvanları izlerken yaşlanmanın ve kaybın acı gerçeğiyle yüzleşir.

Caabars'ın Yenilgisi Caabars, dışısını daha genç bir rakibine kaptırır ve dağlarda tek başına dolaşmaya başlar. İçinde öfke, hüznü ve çaresizlik büyür. Avları başarısız olur; hatta ihtiyacından fazla av öldürerek leş yiyen hayvanları bile korkutur. Yaşlandıkça gücü tükenir ve bir zamanlar sahip olduğu gururunu kaybeder. Yaban koçlarının peşinden koşarken nefesi giderek kesilir, onları yakalayamaz.

Son günlerini geçirmek ve saklanmak için sessiz bir mağara aramaya başlar. Dağlar sessizdir; dereler akmakta, rüzgâr sakın sakın esmektedir. Ancak Caabars, kaderin onu bir insanla karşı karşıya getireceğinden henüz habersizdir.

Sürgündeki Kral Caabars Kader sessizce ilerler ve her canlının yaşamını biçimlendirir. Dağların kar leoparı Caabars, bir zamanlar sürüsünün hâkimi olan güçlü bir hayvanken şimdi dışlanmış bir hayat

sürmektedir. Artık çiftleşmemekte, genç rakipleri üstünlük kurmakta ve hayatta kalabilmek için küçük avlarla yetinmektedir. Açlığı dayanılmaz değildir, ancak gururu içini yakmaktadır.

Yaşadığı aşağılanmayla mücadele ederken içinde yeni bir güç arzusu büyür. Dağların ötesinde, onu özgürlüğe ve bambaşka bir hayata götürecek yeni bir dünyanın özlemini duyar. Uzaklardaki yüksek yayla onu kendine çağırır; orası huzurun ve gücün hüküm sürdüğü bir yerdir.

Yolculuk zordur: Kar derindir, kayalıklar sarpıtır. Yine de Caabars oraya ulaşmanın hayalini kurar; onu bu yolculuğa içgüdüleri ve cesareti yöneltmektedir.

Caabars'ın Zirveye Tırmanışı Caabars buzlarla kaplı sarp kayalıklara tırmanır; attığı her adım onun için ayrı bir mücadeledir. Yüksek geçit aşılması imkânsız gibi görünür. Hava seyrek, nefesi kesilir. Bir zamanlar sahip olduğu gücü hatırlar; o günlerde çevikliği ve hızı onu yenilmez kılmıştır. Bir zamanlar dışisiyle birlikte yaz mevsiminin tadını çıkarırken, şimdi dağlarda fırtınalar hüküm sürmektedir. Kar yolu kapatır, ancak Caabars ilerlemekten vazgeçmez. Güneşle aydınlanan yüksek yayla onu kendine çağırır; özgürlüğü ve sürgün hayatının sona ermesini vaat eder. Kader ona acımasız davransa da Caabars yoluna devam eder. İçgüdüleri, özlemi ve dağlardaki yerini yeniden kazanma arzusu onu daha yükseğe taşır. Teslim olmaya niyeti yoktur.

Arsen'in Aşağılanması Arsen Samançin, Avrasya Restoranı'nda tehdit edildikten sonra evine döner. İki adam ona yazı yazmayı bırakması gerektiğini söylemiştir. Şaşkın ve öfkeli; kendisini küçük düşürülmüş ve çaresiz hissederek. Fikirlerinin, emeğinin ve aşkının elinden alındığını düşünür. Aydana'yı hatırlar. Bir zamanlar ilham kaynağı olan Aydana artık pop müziğe yönelmiş ve onu yalnız bırakmıştır. *Ebedi Nişanlı* operasını yaratma hayalleri de giderek sönmektedir. Sevdiği tiyatro, müzik ve idealler birer birer elinden kayıp gitmektedir. Bir zamanlar kendine güvenen Arsen, şimdi yüzeysel kültürün egemen olduğu bir dünyayla karşı karşıyadır. Nasıl devam edeceğini bilemez; kendi idealleri ile hayatın acı gerçekleri arasında sıkışıp kalmıştır.

Cinayet ve İntihar Düşünceleri Arsen, medyanın, paranın ve gösteri dünyasının her şeye hükmettiği modern dünyanın altında ezildiğini hissederek. Klasik değerlerin ve gerçek aşkın çıkar uğruna bir kenara itildiğine inanır. Bir zamanlar kutsal ve ilham verici olan Aydana'ya duyduğu aşk, güçlü yapımcı Ertaş tarafından elinden alınmış; Aydana onun için bir metaya dönüştürülmüştür. Arsen kendisini aşağılanmış ve içi boşalmış hissederek; sanki içindeki müzik de susmuştur. İçinde giderek büyüyen nefret ve intikam duyguları, zaman zaman cinayet ve intihar gibi karanlık düşüncelere dönüşür. Ancak gerçekler onu durdurur. Elinde bir silah yoktur; yalnızca umutsuzluğu vardır. Tükenmiş hâlde uykuya dalar; öfke, utanç ve yitirdiği aşk arasında sıkışıp kalır.

Arsen'in Umutsuzluğu Sabahın erken saatlerinde Arsen Samançin tek başına oturur. Telefonu çalar, ancak o cevap vermez. İntihar etmeyi düşündüğü için bir silah edinmeyi aklından geçirir; ancak daha önce hiç silahı olmamıştır ve nereden bulacağını da bilmez. Dışarıda şehir yavaş yavaş uyanırken Arsen kendi düşüncelerine gömülmüştür.

Aydana'yı operadan koparıp pop müziğe yönelten yapımcı Ertaş Kurçal'la yüzleştiğini hayal eder. İçindeki öfke ve kuşku birbirine karışır; bu duygular ona geçici bir güç verir. Aydana ile birlikte kurdukları *Ebedi Nişanlı* operası hayali artık geride kalmıştır. Kitle kültürü yoluna devam ederken Arsen tek başına kalmış, yitirdiği hayaline tutunmaya çalışmaktadır.

Şehir Yıl Dönümü Konseri Şehrin yıl dönümü için düzenlenen konserde stadyum insanlarla, ışıklarla ve gürültüyle doludur. Müzik yüksek sesle çalarken dev ekranlar parıltılar, havai fişekler gece gökyüzüne yükselir. Artık bir pop yıldızı olan Aydana'yı herkes coşkuyla desteklemektedir. Sesi bütün stadyumu doldurur, kalabalık tek bir beden gibi hareket eder. Arsen de kalabalığın arasında durur ve içini utançla acı kaplar. Kalbi buna karşı çıksa da o da Aydana'nın adını haykırır. Kitle kültürünün zenginliği ve şöhreti nasıl yücelttiğini, bu gürültünün içinde ise daha derin anlamların nasıl kaybolduğunu görür.

Dağlarda Havai Fişekler Aynı gece uzaktaki havai fişeklerin ışıkları dağlara kadar ulaşır. Bu ışıklar, yüksek bir geçidin yakınında dinlenmekte olan kar leoparı Caabars'ı uyandırır. Gökyüzündeki bu tuhaf parıltıya bakar ve huzursuz olur. Kader onu burada tutar ve geçidi aşmasına izin vermez. Nedenini kendisi de bilmez. Bu ışıklar ona sessiz ama güçlü bir işaret gibi gelir. İnsanlar aşağıda kutlama yaparken yalnız hayvan uzaktan onları izler; kaçamayacağı bir kaderin içinde yaşamaktadır.

Heidelberg Konseri Arsen, Aydana Samarova'nın Almanya'nın Heidelberg kentinde verdiği solo konseri hatırlar. Konser büyük bir başarıyla sonuçlanmıştır. Aydana, akustığı son derece güzel olan eski bir kilisede şarkı söyler. Sesi farklı dillerde yankılanırken dinleyiciler onu büyük bir coşkuyla dinler. Arsen, bu konserin gerçekleşmesine yardımcı olmuştur. Konserden sonra birlikte eski kalenin çevresinde yürürler; mutlu ve birbirlerine yakın hissederler. Sessiz gecede, ısıltılı parlayan şehre tepeden bakarken müzik düşüncelerini doldurur ve aralarındaki aşk giderek güçlenir.

Ebedi Nişanlı'nın Doğuşu Arsen Samançin parkta otururken Aydana'ya hayalinden söz eder. Köylerinde anlatılan efsaneden yola çıkarak *Ebedi Nişanlı* operasının arylarını onun seslendirmesini ister. Metni kendisi yazacak, müziğini ise bir besteci besteleyecektir. Aydana şaşkınlıkla ama ilgiyle onu dinler. Heidelberg'de Arsen, kaybolan nişanlısını arayan genç kızın efsanesini ona anlatır. Aydana bu hikâyeye inanır. Aralarındaki aşk giderek derinleşir ve efsane, sanki kader ikisini sessizce yönlendiriyormuş gibi, yeniden hayat bulur.

Ebedi Nişanlı'nın Mesajı Arsen Samançin, Aydana'ya onları gözetken ve hikâyesinin bir gün seslendirilmesini bekleyen Ebedi Nişanlı'nın ruhundan söz eder. Müzik, orkestra, kostümler ve koronun yer aldığı bir opera hayal eder. Aydana'nın ise nişanlısının acısını ve sadakatini aktaracak kişi olmasını ister. El ele yürürken büyülmüş bir dünya ve sanat dolu bir gelecek hayal ederler. Ancak gerçek hayat araya girer. Aydana, güçlü bir adam olan Ertaş Kurçal'la birlikte şöhretin peşinden gider. Arsen kıskançlık ve öfkeye kapılır, intikam almayı düşünür; bir yandan da vicdanıyla mücadele eder. Yalnız kaldığında umutsuzlukla boğuşur; aşk hayalleri, sanat tutkusu ve hayatın acımasız gerçekleri arasında sıkışıp kalır.

Yıldızların Altında Bir Gece O gece Caabars, geçidin yakınındaki dağlarda huzursuz ve yalnız bir şekilde dolaşır. Yıldızlara doğru hafifçe uluyarak huzur bulmayı diler. Arsen Samançin de aynı yıldızlara bakar ve zihnini kemiren düşüncelerden kurtulmayı ister. Kardeşi Ardak'tan yardım istemeyi düşünür. Ardak Almanya'da başarılı bir köpek yetiştirme işi yürütmektedir; ancak ailesi bu işi onaylamaz. Yine de Ardak akıllı, sorumluluk sahibi ve çevresi geniş biridir. Fakat Arsen, silah edinmek gibi hassas bir meselede Ardak'ı bu işe karıştırmaması gerektiğini anlar.

Amcadan Gelen Telefon Arsen Samançin, amcası Bektur Samançin'in (Bektur Ağa) telefonuyla uyanır. Önce tereddüt eder, ancak bu telefon onu yeniden gerçek hayata döndürür ve Arsen kendini daha iyi hisseder. Bektur Ağa, Uzonguloş Dağları'ndaki av organizasyonundan, gelecek Arap misafirlerden ve yapılması gereken hazırlıklardan söz eder. Arsen evini temizler, evraklarını düzenler ve Aydana'nın bir zamanlar çaldığı piyanonun tozunu alır. Onun müziğine dair anılar Arsen'de özlem ve hüznü uyandırır. Bektur Ağa, siyah bir Japon cipiyle gelen şoför İtibay'la tanışmıştır. Arsen onu sıcak bir şekilde karşılar. Arap avcı misafirler, kar leopardları ve Uzonguloş Dağları hakkında ayrıntıları konuşurlar. Bektur Ağa İngilizce bilmediği için Arsen tercüman ve rehber olarak görev yapacaktır.

Av Hazırlıkları Arsen Samançin ve amcası Bektur Ağa, Arap misafirler için düzenlenecek avı planlar. Sözleşmeleri, lojistik düzenlemeleri, atları, silahları ve rehberlerin nerede görevlendirileceğini konuşurlar. Arsen talimatları İngilizce olarak kaydederken Bektur Ağa hazırlığın önemini ve verilecek ödüllerini vurgular. Arsen, amcasının işindeki ustalığına hayranlık duyar ve üstlendiği sorumluluğun farkına varır. Hazırlıklar sırasında düşünceleri Aydana'ya kayar ve onun bu titiz organizasyonu nasıl takdir edeceğini hayal eder.

Kırlangıçların Beklenmedik Ziyareti Çay içerlerken iki kırlangıç daireye girer ve Arsen ile Bektur Ağa'nın üzerinde uçuşarak cıvılamaya başlar. Arsen pencereyi açar, ancak kuşlar dışarı çıkmaz. Bektur Ağa gülererek onları havluyla kovalamaya çalışır. Sonunda kuşlar dışarı çıkar ve iki adam da bu beklenmedik ziyarete güler. Ardından avın programını, sözleşmeleri ve yerel avcılarla yapılacak görüşmeleri konuşmaya devam ederler. Sabah ilerlerken Uzonguloş Dağları'ndaki avın ciddi hazırlıkları, hayatın beklenmedik küçük anlarıyla iç içe geçer.

Dağlara Yolculuk Arsen Samançin, Arap avcıları ve kar leoparı avını amcası Bektur Ağa ile birlikte organize etmek üzere Niva'sıyla Tuyuuk-Jar Dağları'na doğru yola çıkar. Ailesini, işlerini ve kız kardeşine nasıl yardım edebileceğini düşünür; ancak düşünceleri yine Aydana'ya kayar. Virajlı yollarda ilerlerken bir medya forumunda yaptığı tartışmalı açıklamalarla ilgili acil telefonlar alır. Kendisine özür dilemesi yönünde baskı yapılmasına rağmen bunu reddeder ve güçlü kişileri eleştirmeyi sürdürür. Aydana'nın güzelliği ve sesiyle ilgili düşünceler ise kalbini hâlâ ona bağlamaktadır.

Köye Dönüş Arsen Samançin, dağ köyüne çıkan dik yollarda ilerlerken tanıdığı evleri görür ve geçmişini hatırlar. Bir akaryakıt istasyonunda aracına yakıt aldıktan sonra kız kardeşi Kadıça, eniştesi Ormon ve komşuları tarafından sıcak bir şekilde karşılanır. Amcası Bektur Ağa, Arap avcı misafirlerden gelen faksları ona verir. Çay içerken çocukluk anılarını hatırlayan Arsen, aylarca şehirde kaldıktan sonra köyün canlı ve sıcak ortamında kendini huzurlu ve rahatlatmış hisseder.

Gece Akşam olduğunda Arsen Samançin, günün yorgunluğuyla akrabalarının hazırladığı yatağa uzanır. Bektur Ağa, Arap misafirlerin kalacağı Dastorkan eteklerinden onu arar. Ertesi gün buluşup misafirlerin gelişini planlamak üzere anlaşılır. Arsen, Taştanafgan'la ve av ekibiyle yaptığı av hazırlıklarıyla ilgili konuşmayı hatırlar. Dağlarda gece çöker; hava soğuk ve sessizdir. Yalnız yaşayan Caabars kayalıkların arasında dolaşırken, Ebedi Nişanlı'nın çığlıkları uzaktan yankılanır.

Robert Lucas'tan Telefon Sabah erkenden Arsen Samançin kalkar, yıkanır ve dışarı çıkmaya hazırlanırken telefonu çalar. Bektur Ağa'nın aramasını beklemektedir, ancak telefonda berrak bir İngilizce ses duyar. Arayan, Birleşik Arap Emirlikleri'nden Hasan Bey'in basın sözcüsü Robert Lucas'tır. Lucas, kar leoparı avı için hazırlık yaptıklarını ve Arsen'in yerel halkla iletişim kurmalarına yardımcı olmasını istediklerini söyler. Av, misafirler ve gerekli ekipman hakkında konuşurlar. Arsen, teknolojinin artık yabancı hayvanların hareketlerini bile takip edebildiğini fark eder. Daha sonra Taştanafgan ve av ekibiyle buluşmayı ve binmesi için ayrılan atını görmeyi planlar.

Kaçırma Planı Arsen Samançin, eski sınıf arkadaşları Taştanafgan ve Saksang'ın onu almaya gelmesine şaşırır. Aileleri uzakta olduğu için bir süreliğine "bekâr" olduklarını söylerler. Arsen'i eski ve boş okullarına götürür ve varlıklı Arap misafirlerin katılacağı yaklaşan kar leoparı avından söz ederler. Taştanafgan tehlikeli planını açıklar: avcılar bir mağarada yakalayıp 20 milyon dolar fidye istemek. Arsen bu planı reddeder. Ancak Taştanafgan ve Saksang, ondan tercümanlık yapmasını ister. Arsen böylece vicdanı ile karşı karşıya olduğu tehlike arasında sıkışıp kalır.

Operasyonun Hazırlıkları Arsen Samançin, Robert Lucas'tan bir telefon alır. Lucas, üç kişilik bir ekibin ve iki kameramanın 15 Temmuz'da geleceğini ve kar leoparı avında kullanılmak üzere yeni tırmanış ekipmanları getireceklerini bildirir. Arsen, kaygılarını belli etmemeye çalışarak programı Taştanafgan'a anlatır. Taştanafgan, planlanan rehin alma operasyonu sırasında Arsen'in verilen talimatlara kesinlikle uyması gerektiği konusunda onu uyarır. Ailelerin güvenliği, kaçış yolları ve silahlar hakkında bilgi verir. Arsen dikkatle dinler ve temkinli davranır. Konuşmalarının ardından yolları ayrılır. Arsen amcası Bektur'un ofisine giderken Taştanafgan, kurallara sıkı sıkıya uyulması ve olası tehlikeler konusunda onu uyarmaya devam eder.

Eles'le Karşılaşma Arsen, gergin geçen konuşmanın ardından Taştanafgan'la birlikte köyde yürür. Birden Eles adında bir kadın karşılarına çıkar. Gülümseyerek elindeki küçük fotoğraf makinesini gösterir ve atların yanında onların fotoğraflarını çekmek ister.

Eles'in varlığı Arsen'e huzur verir; kaygılarını ve yalnızlığını bir anlığına unuttur. Eles, köyler arasında gidip gelerek ticaret yaptığından ve çeşitli mallar sattığından söz eder. Arsen ondan güçlü bir şekilde etkilenir; Eles'in varlığında bir güven ve umut duygusu hisseder.

Ofise doğru yürürlerken köy, yabancı avcılarının gelişi için yapılan hazırlıklarla hareketlenmiştir. Ancak Arsen'in aklı Eles'tedir; onu karşısına çıkmasını kaderin bir işareti olarak görür.

Yalnız Kar Leoparı Uzonguloş geçidinin altında kar leoparı Caabars korku ve yalnızlık içindedir. Atlılar yamaçlarda dolaşmakta, bağırarak dağları yankılandırmaktadır. Caabars başını kaldırır ve kuyruğunu savurur; tehlikeyi hisseder, ancak ne olduğunu anlayamaz. Atlılar onu fark eder ve acımasız bir lakap takarak onunla alay eder. Sessiz dünyası bir anda tehdit altında kalır.

Dağlarda Kısa Bir Kaçış Arsen, korkunun ve eski arkadaşının tehlikeli planlarının yarattığı baskı altında kendisini sıkışmış hisseder. Ağır düşüncelerinden uzaklaşmak için Eles'le birlikte yola çıkar. Dağlara gider, konuşur, güler ve doğayla iç içe vakit geçirirler. Aşkları onlara huzur ve umut verir. Arsen kısa bir süreliğine tehditleri, parayı ve şiddeti unuttur. Dağlar, nehir ve akşamın ışığı sanki onları korumaktadır. Tehlike hâlâ önlerinde olsa da aşk, Arsen için bir kurtuluş gibi gelir.

Birlikte Bir Çocuk Hayali Arsen ile Eles birlikte bir çocuk sahibi olmayı hayal eder. Arsen, elinden tutup yol gösterebileceği küçük bir erkek çocuğu düşünür. Eles, daha önce hiç çocuğu olmadığını söyler ve sağlıklı bir bebekleri olması için dua edeceğini belirtir. Gülüşür, hatta şaka yollu bir “niyet protokolü” hazırlamaktan söz ederler.

Birden iş ve yolculukla ilgili acil telefonlar gelince gerçek hayat yeniden araya girer. Buna rağmen birbirleriyle iletişim hâlinde kalmaya ve aşklarını korumaya söz verirler. Ayrılırken birbirlerine sıkıca sarılırlar ve birbirlerinden ayrı bir hayat düşünmek istemezler.

Arsen'in Sırrı Arsen rehiner konusunda endişelidir. Bu konuda kimseye, hatta Eles'e bile hiçbir şey söyleyemeyeceğini bilir. Ofiste Taştanafgan'la buluşur. Taştanafgan, Vali Korçubek Altayeviç'in katılacağı resmî törenle ilgili konuları Arsen'le görüşür. Arap avcı misafirlere tören hediyesi olarak verilecek altın kartalların nasıl ve ne zaman sunulacağını konuşurlar. Yerel bir şamanın da törene katılmasından söz edilir.

Eles'in Sıkıntısı ve Umudu Eles, Saratov'a gitme konusunda kararsızdır. Arkadaşlarıyla birlikte ağır yükler taşır, kontrol noktalarından geçerken tehlikelerden kaçınmaya çalışır ve bütün bunlar sırasında Arsen'le sürekli iletişim hâlinde kalır. Arsen'le dağlarda buluşmayı ve kar leoparı avına katılmayı çok ister, ancak arkadaşlarıyla birlikte olmak zorundadır. O gece dua ederken ağlar. Arsen onu arayıp gününün nasıl geçtiğini anlatır. Telefonda birbirlerinin sesini duymak ikisine de yeniden yakınlık hissi verir ve yakında buluşacaklarına dair umut doğar. Eles rahatlar. Dolunayın altında gelecekte birlikte yaşayacakları hayatı hayal ederken umut ve sevgiyle dolar.

Köyde Av Hazırlıkları Bektur Ağa'nın “Caabars planı” yolunda gitmektedir. Tuyuk-Jar köyünün bütün halkı kar leoparı avının hazırlıklarıyla uğraşır. Arsen Samançin ise Arap misafirlerin yanında sürekli tercümanlık yapar. Misafirler cana yakın, meraklı ve iyi eğitim görmüş kişilerdir. İçlerinden biri Cambridge'de, diğeri Oxford'da eğitim almıştır. Kar leoparı avını bir tür ekstrem spor olarak görürler. Arsen onlara dağları, bölgenin geleneklerini ve insanlarını anlatır. Köylüler de misafirleri sıcak karşılar. Akşam yemeğinde Arsen, Ebedi Nişanlı efsanesini anlatır. Efsane misafirleri derinden etkiler. Aşk, cesaret ve doğaya saygı üzerine konuşurlar.

Taştanafgan'ın Planı Saksang adlı bir atlı, süreçilerin bulunduğu yerden gelerek Bektur Ağa'ya kar leoparlarının bulunduğunu haber verir. Büyük bir leopar mağaranın yakınındadır. Taştanafgan, Arsen'in önce yanlarına gelmesini, ne yapması gerektiğini öğrenmesini ve ardından avcılara rehberlik etmesini ister. Arsen Taştanafgan'ın yanına gittiğinde gerçek planı öğrenir. Mağaraya mayın döşenmiştir. Avcılar burada rehin alınacak ve 20 milyon dolar fidye istenecektir. Arsen'den bütün tehditleri tercüme etmesi beklenir. Reddederse öldürülecektir. Başka seçeneği kalmayan Arsen, korku ve sorumluluk arasında kalır ve atına binerek geri döner.

Avın Kaderi Değişiyor Arsen atını bir kayanın arkasında durdurur. Kalbi hızla çarpar. Megafonu eline alıp dağlarda yankılanan bir sesle yabancı avcılara bağırır: “Beni dinleyin, yabancı avcılar! Kar leoparlarımızdan uzak durun! Bu kutsal dağları hemen terk edin! Bu hayvanlara zarar vermenize izin vermeyeceğim! Dubai'nize ve Kuveyt'inize dönün ve bir daha buraya gelmeyin! Kalırsanız ölürsünüz! Hepiniz!” Ardından silah sesleri duyulur. Taşlar yuvarlanır, kuşlar havalanır. Arsen'in sözleri dağlarda yankılanırken gök gürültüsünü andıran sesler yükselir.

Arsen'in Son Anları Arsen'in atı vurularak ölür. Arsen omzundan, göğsünden ve sırtından yaralanır. Yorgun ve acı içinde mağaraya doğru sürünür. Mağarada, kanlar içinde ölmek üzere olan büyük kar leoparı Caabars'ı görür. Arsen, kendisiyle Caabars'ın aynı kaderi paylaştığını anlar. İkisi de yaralıdır ve ölümün eşliğindedir. “Sen de mi buradasın?” diye sorar Arsen hayvana; sanki birbirlerini daha önce tanıyorlarmış gibi.

Caabars kan kaybederken Arsen de ağır yaralarıyla son anlarını yaşamaktadır. Kader onları aynı mağarada, ölümün eşiğinde buluşturmuştur. Yukarıda gök gürler, şimşekler çakar. İkisi son anlarını birlikte geçirir.

Arsen'in Ardından Avcılar Hummer'larına binip köyden ayrıldıktan sonra köyde büyük bir öfke patlak verir. Köylüler Arsen'in eşyalarını parçalar, kız kardeşini ve eniştesini döver. Sonunda yağmur ve gök gürültüsü kalabalığı dağıtır.

Yaralı ve kanlar içinde kalan Arsen, Caabars'la birlikte Molotash Mağarasına doğru sürünür. İnsan ile hayvan yan yana, ölümle yüzleşir. Arsen sevdiklerini, Eles'i, ailesini ve arkadaşlarını düşünür ve onlardan kendisini bağışlamalarını ister. Kar leoparının yanında can verir. Suçluluk duygusuyla ölür, ancak sevdiği insanlara dair anıları ona teselli verir. Son anlarında, fırtınalı dağların arasında Eles'in uzaktan kendisine seslendiğini duyar ve onun vedasını ıstır.

Eles'in Mağaraya Gelişi Ertesi sabah Eles, kız kardeşi ve Joro, önceki gün trajedinin yaşandığı Molotash Mağarası'na gelir. Arsen'i kar leoparı Caabars'ın yanında ölü hâlde bulurlar. Yerde Arsen'in atı, tüfeği ve megafonu durmaktadır. Eles titreyerek ağlar; kız kardeşi onu teselli eder. Joro, dua için gerekli sözleri bilmece de Arsen'in başında dua eder. Taştanafgan ve adamları gelir ve mağarayı havaya uçurmakla tehdit eder. Eles cesaretle karşı çıkar ve Arsen'in bedenine dokunmamalarını ister. Onun hatırasını korumak için ölümü bile göze alır.

Eles ve Ebedi Nişanlı Gece olduğunda Eles, Arsen'i ve birlikte sahip olabilecekleri çocuğu düşünür. Kız kardeşi ve Coro'yla birlikte ayının mezarının arkasında yürürken Arsen'in yasını tutar. Taştanafgan'ın adamları sedyeleri getirir. Ancak Caabars ortadan kaybolmuştur; karda yalnızca büyük pati izleri kalmıştır. Eles, Ebedi Nişanlı'ya sessizce seslenir ve yeniden buluşacaklarına söz verir. Helikopter ve fırtına geçip gider, ancak dağlar onların hatırasını saklamaya devam eder. Eles, yaşanan bütün trajedi ve karmaşaya rağmen Arsen'in hayatını onurlandırmaya ve onun ruhunu yaşatmaya karar verir.

Ebedi Nişanlı Efsanesi

Genç Avcının Aşkı Dağlarda güçlü ve hızlı genç bir avcı yaşar. Dağ keçilerini geride bırakacak kadar hızlıdır; kurtları ve kar leoparlarını avlar. Avladığı hayvanlar birçok ailenin geçimini sağlar ve halk ona büyük saygı duyar. Herkes onun bir gün lider olacağına inanır.

Bir gün yakınlardaki bir vadide güzel bir kızla karşılaşır ve birbirlerine âşık olurlar. Genç avcı onu görmek için neredeyse her gün dağları aşarak yanına gider. Bilge kadınlar ikisinin kaderinin birbirine bağlı olduğunu söyler. Genç çift de aşklarının yıldızlarda yazılı olduğuna inanır.

Nişan Günü Avcı, kızın ailesinden onu istemek için bütün obasıyla birlikte gelir. Nehir kıyısındaki vadide büyük bir şölen düzenlenir. Yüzlerce çadır kurulur, hediyeler her yanı doldurur. Avcı hayvanlar, altınlar ve değerli kürkleri getirir. Omuzlarında iki kar leoparı postu taşır; bu postlar onun olağanüstü cesaretinin göstergesidir.

Nehir kıyısında genç çift nişanlanır. Birbirlerine sadık kalacaklarına söz verirler ve nehir aşklarına tanıklık eder. Düğünün yedi gün sonra yapılması kararlaştırılır.

Gelin Kovalama Şölen sabaha kadar sürer. Vadiyi şarkılar, danslar ve at oyunları doldurur. Şamanlar davullar çalar ve genç çiftte uğur getirmeleri için ruhlara seslenir.

Şenliğin en heyecanlı anı, atlarla yapılan gelin kovalama oyunudur. Gelin adayı önden gider, damat adayı ise atını sürerek onu yakalamaya ve at üzerinde öpmeye çalışır. Kalabalık gülüp tezahürat yapar. Gelin adayı gururlu ve özgür görünürken damat adayı güçlü ve neşelidir.

Her yer mutluluk içindedir. Ancak görünmeyen bir kıskançlık ve karanlık planlar sessizce filizlenmeye başlamıştır.

Gelinle Damat Yarışıyor Büyükler işaret verir. Gelin hızla atını sürer, damat da peşinden gider. Nehre doğru yarışır. Genellikle damat geline yetişir ve gelin dönüp onu öper. Rüzgâr eser, atlar hızla koşar, herkes onları coşkuyla izler.

Genç çift sevinç ve aşk içindedir. Kalabalık alkışlar ve güler. Atlar yan yana koşarken gelinle damat kendilerine ait özel bir an yaşar. Bu yarış, ömür boyu hatırlayacakları bir anıya dönüşür. Köyde herkes bu mutluluğu paylaşır. Heyecan ve sevgi dolu bu yarış, onlar için unutulmaz bir an olur.

Düğün Hazırlıkları Yarışın ardından konuklar düğün hazırlıklarını tamamlamak üzere kendi köylerine döner. Genç çift için çadır kurulur, hediyeler ve yiyecekler hazırlanır. Köyde şarkılar söylenir, danslar edilir. Herkes hazırlıklara katılır. Çocuklar oynar, kadınlar şarkı söyler, erkekler neşeyle kutlamalara katılır. Büyük gün için her şey hazırlanır. Herkes sevinç ve heyecan içindedir. Geleneklere özenle uyulur. Düğün, bütün köyün katıldığı ortak bir kutlamaya dönüşür. Müzik çalar, davullar vurur. Köy sevgi ve mutlulukla canlanır. Genç çift kendilerini mutlu ve değerli hisseder; aileleri ve arkadaşları da onların yanındadır.

Gelinin Kaybolduğu Haber Gelir Düğünden önce damat, kardeşleriyle birlikte ava çıkar. Konuklara ikram etmek için et, hediye olarak da kürk getirir. Av başarılı geçer.

Tam o sırada akrabaları telaş içinde gelir ve gelinin kaybolduğunu haber verir. Köyü bir anda panik kaplar. Bazıları onu aramak ve sorumluları cezalandırmak ister. Damat şaşkın ve sarsılmıştır, ancak sakinliğini korur. Hemen peşine düşmeyi reddeder. Köy halkı endişe ve şaşkınlık içinde ne olduğunu anlamaya çalışır. Düğün hazırlıkları durur. Herkes gelinin başına ne geldiğini merak eder. Damat sessizdir ama metanetini korur. Paniğe kapılmaz. Neşeyle beklenen düğünün ortasında ortaya çıkan bu beklenmedik olay köyü bir anda kaygıya sürükler. Herkes endişeyle beklemeye başlar.

Gelinin Kaçırılışı Gelin gece gizlice kaçırılır. Onu kaçırانlar nehrin kıyısına götürür. Ellerini çözdüklerinde gelin kendini suya atar. Nehir onu sürükleyip götürür. Onu kaçırانlar da akıntıya kapılıp nehrin aşağısına sürüklenir.

Gelin hayatta kalır ve kuşlar gibi uçmayı öğrenir. Kimse onu yakalayamadan ortadan kaybolur. Dağlarda sesi yankılanır; damadına seslenir ve ona olan sevgisini dile getirir. Artık o, Ebedi Nişanlı'dır. İnsanlar onun hüznü şarkısını duyar. Hikâyesi zamanla bir efsaneye dönüşür. Dağlar onun sesini uzaklara taşır. Özgürdür, ancak hâlâ arayışını sürdürmektedir.

Sonsuz Aşk Damat ortadan kaybolur ve dağlarda münzevi bir hayat sürmeye başlar. Acımasız dünyayı reddeder. Gelin ise yolculuğuna devam eder; aşkı ve gerçeği arar.

Onların hikâyesi ayrılığın acısını anlatır. Ebedi Nişanlı, aşkın ve fedakârlığın simgesine dönüşür. Onun çığlığı dağlarda yankılanır. Doğa da sanki onun hüznüne ortak olur. Nehir onun hikâyesini söyler, rüzgâr sesini uzaklara taşır. Birbirlerinden ayrı olsalar da aralarındaki bağ kopmaz. İnsanlar bu hikâyeyi dinledikçe derinden etkilenir. Aşkları sonsuzdur, ancak birçok sınavdan geçmiştir. Hikâye, sadakat, cesaret ve umut duygularını öne çıkarır.

Ebedi Nişanlı'nın Ağdı

Neredesin, neredesin?
Sana koşuyorum!
Kaçırıldım, kurtuldum,
Yine sana koşuyorum!
Bakire kaldım, sana sadık kaldım,
Temiz kaldım, beni duy!
Neredesin, sevgili damadım?
Neredesin, beni duy?
Aşkımıza söz verdiğimiz nehir
Beni kurtardı, beni korudu.
Neredesin, sevgili damadım?
Neredesin, beni duy!
Peşimden geliyorlar,
Beni yakalamak istiyorlar.
Sen dağlarda kayboldun,
Benim avcım, neredesin?
Sensiz ay benim için doğmaz,
Sensiz hayat benim için yok.

Bizi kim lanetledi?
Bizi kim lanetledi?
Bir daha dans edemeyecek miyiz
Ateşin başında, seninle?
Bir daha buluşamayacak mıyız
O eski günlerdeki gibi?
Neredesin, hangi dağdasın?
Neredesin, neredesin?
Sana koşuyorum...

Arsen'in Yazdığı Hikâye Eles, Arsen Samançin'in *Öldürmeli mi, Öldürmemeli mi?* adlı kısa hikâyesini bulur. Arsen'in defterine yazdığına göre Eles bu hikâyeyi savaş mezarlıklarında yüksek sesle okuyacaktır. Eles, Samançin'in sık sık söz ettiği Ebedi Nişanlı'nın sesini duyar. Kendini onunla derinden bağlantılı hisseder.

Peder Sergey

Cepheye Doğru Bir tren, Rusya'nın Saratov kentinden cepheye doğru askerleri taşır. Aralarında, Tanrı'dan söz etmeyi sevdiği için "Peder Sergey" lakabını alan genç Sergey Vorontsov da vardır. Askerler, demiryolu boyunca uzanan ormanları hayranlıkla izler. Arkalarında bıraktıkları yanmış düzlüklerle karşılaştırdınca yemyeşil ormanlar onlara bambaşka görünür. Vagonları konuşmalar, kahkahalar ve şarkılar doldurur. Yine de hepsi önlerinde ölümcül bir görev olduğunu bilir. Savaş onları ileriye çağırmaktadır. Attıkları her adım onları neyle karşılaşacaklarını bilmedikleri çatışmalara biraz daha yaklaştırır. Tren yemyeşil ormanların arasından ilerlerken arkalarında yıkım ve yangınla kaplı topraklar kalır. Yolculuk boyunca gerginlik, beklenti ve korku hâkimdir.

Sergey Cepheye Gidiyor Sergey trenin penceresinden dışarı bakar. Rusya'nın bu bölgesine ilk kez gelmektedir. Köyleri, gölleri, hatta ineğin üzerinde giden bir adamı görür. Evini ve ailesini hatırlar. Kış gecelerinde gaz alevlerini izledikleri, şiirler okudukları ve börek yedikleri günler gözünün önüne gelir. Şimdi ise savaşa gitmektedir. Tren ormanların ve tarlaların arasından ilerler. Sergey aynı anda heyecan, korku ve geçmişe özlem duyar. Çevresindeki her şeyi dikkatle izler ve savaş öncesindeki hayatını düşünür.

Ailelerle Vedalaşma İstasyonda aileler askerlerle vedalaşmak için koşuşturur. Kadınlar, çocuklar ve komşular onlara iyi dileklerde bulunur, el sallayıp seslenir. Sergey gülümsemeye çalışsa da üzgündür. Uzakta yaşayan anne babası ve kız kardeşiyle vedalaşma fırsatı bulamamıştır. Herkes askerlerin savaşa gittiğini bilmektedir. Sergey hem korku hem de sorumluluk duyar. Önündeki yolculuğun zor ve belirsiz olduğunu düşünür. İleride ne olacağını merak eder ve sağ salım dönmek için dua eder. Geleceğe dair umudunu korumaya çalışır.

Nataşa Sergey, okul yıllarında hoşlandığı Nataşa'yı hatırlar. Nataşa cesur ve hayat dolu bir kızdır. Bir dansa onu dansa davet eder ve Sergey ona karşı güçlü, ancak ne anlama geldiğini tam olarak anlamadığı bir çekim hisseder.

Okul bittikten sonra kısa bir süre daha görüşürler, ancak bir daha aşk hakkında konuşmazlar. Savaş başlayınca Sergey onunla vedalaşmak ister. Nataşa'nın yaşadığı binaya gider, fakat yalnızca kısa bir veda ile yetinir.

Kız kardeşi Veronika ona bir mektup yazar ve Nataşa için endişelenmemesini söyler. Nataşa başka biriyle evlenmek üzeredir. Sergey hem üzülür hem de içten içe rahatlar. Ardından memleketinden ayrılır ve doğru cepheye doğru yola çıkar. Önünde ne olduğunu bilmeden geleceğe ilerler.

Çingenenin Kehaneti Askerler istasyona doğru yürürken kalabalığın arasından bir Çingene kadın çıkar. Üzerinde renkli giysiler, büyük küpeler ve uzun bir etek vardır. Birini ararcasına seslenirken birden Sergey'i fark eder. Sergey şaşırıp ne yapacağını bilemez. Kadın ise ısrarla onun el falına bakmak ister. Büyük bir savaşın onu beklediğini, ancak kaderinin onu koruduğunu söyler. Sergey duydukları karşısında şaşkın ve hayret içindedir. Diğer askerler gülüp onunla alay eder. Ancak kadın sözlerini sürdürür ve Sergey'in kaderinin ölümden daha güçlü olduğunu söyler.

Annesinin Son Öğüdü Hava sıcaktır, Sergey bir türlü uyuyamaz. Tren karanlıkta ilerlerken tekerleklerin takırtısı duyulur, düdüğü yüksek sesle öter. Savaşa doğru yol alan Sergey'in içi korku ve hüznle dolar. Çingene kadının söylediklerini düşünür durur. Kadın güneşten, binicisi olmayan attan ve ölümsüz yıldızdan söz etmişti. Sergey bunların ne anlama geldiğini anlayamaz, ama sözler zihninde dönüp durur. Etrafındaki askerler uyumaktadır. Açık kapıdan içeri ay ışığı vurur. Sergey kaderin ne olduğunu ve cephede kendisini nelerin beklediğini düşünür. Sonra annesinin yalvarışını hatırlar: Kimseyi öldürmemesini istemiştir.

Annesinin Vasiyeti Sergey annesini ilk kez bu kadar canlı bir şekilde gözünün önünde görür. Annesi yaşlanmış, yorgun ve kaygılıdır. Ona, "Kimseyi öldürme, kan dökme," der. Sergey bu sözler karşısında ne düşüneceğini bilemez.

Babası ise buna karşı çıkar. Bir askerin emirlere uyması ve düşmanı yenmesi gerektiğini söyler. Birinci Dünya Savaşı'nda yaptığı askerliği anlatır. Düşman gemisini batırdığını ve insanların suda çırpınışını gördüğünü hatırlar. Ona göre savaş, öldürmek demektir. Annesi sessizce Sergey'in çantasını düzenler. Komşuları ve kız kardeşi Veronika da gelir. Gece geç saatlere kadar konuşur ve Sergey'in cepheye hazırlanmasına yardım ederler.

Öldürmek mi, Öldürmemek mi? Sergey anne babasını düşündükçe derin bir üzüntüye kapılır. Annesi onun kimseyi öldürmesini istemez. Babası ise onun hayatta kalmasını ve savaşmasını ister. Çocukluk anıları gözünün önüne gelir: Volga kıyısındaki yaz günleri, karlar, köprü ve geceleri parlayan meşale... Artık savaş gerçektir. Öldürmek ya da öldürülmek. Karanlık trende tek başına kalan Sergey sessizce ağlar ve ailesini düşünür. Tren hızla ilerler, tekerleklerin takırtısı geceye karışır. Gözünün önüne savaşlar, düşmanlar ve suda boğulan askerler gelir; ancak bunları zihninde tam olarak canlandırmakta zorlanır. Aynı düşünce zihninde dönüp durur: *Öldürmek mi, öldürmemek mi?* Tren bilinmeyene doğru hızla ilerler.

KARAKTER ANALİZİ

Arsen Samançin

Arsen Samançin, *Dağlar Devrildiğinde (Ebedi Nişanlı)* romanının merkezinde yer alan karmaşık ve trajik bir karakterdir. Gazeteci, sanatçı ve toplumun değişen değerlerine karşı duyarlı bir aydın olarak Arsen, modern yaşam ile geleneksel değerler arasındaki çatışmayı derinden yaşar. Sanata, aşka, doğaya ve insan onuruna güçlü bir bağlılık gösterir. *Ebedi Nişanlı* operasını gerçekleştirme hayali, onun kültürel mirasa ve sanatsal değerlere olan inancını yansıtır. Aydana'ya duyduğu aşk ise karakterinin romantik ve tutkulu yönünü ortaya çıkarır. Toplumsal baskılara karşı çıkması, tehlikeler karşısında geri adım atmaması ve yaşadığı ahlaki ikilemler, Arsen'in çok yönlü kişiliğini ortaya koyar.

İdealist Arsen Samançin'in en belirgin özelliklerinden biri idealist olmasıdır. Sanatın yalnızca eğlendiren bir araç değil, insanlara ve topluma anlam kazandıran bir güç olduğuna inanır. Bu nedenle *Ebedi Nişanlı* operasını gerçekleştirmeyi büyük bir ideal olarak görür. Köyünde anlatılan efsaneyi sahneye taşıyarak geleneksel kültürü modern sanatla buluşturmak ister. Aydana'nın operanın başrolünü üstlenmesini hayal eder ve bu projeye büyük bir inançla bağlanır. Ancak popüler kültürün, para ve şöhretin sanatsal değerlerin önüne geçmesinden rahatsız olur. Arsen'in idealleri, gerçek hayatın koşullarıyla karşılaştığında onu giderek daha yalnız ve kırılğan bir konuma sürükler.

Duyarlı Arsen Samançin, insanlara, doğaya ve toplumsal sorunlara karşı güçlü bir duyarlılık gösterir. Çevresindeki insanların acılarını ve haksızlıkları görmezden gelemaz. Özellikle kar leoparı Jaabars'ın avlanması ve doğanın ticari çıkarlar uğruna yok edilmesi onu derinden rahatsız eder. Aydana ile ilişkisi de onun duygusal hassasiyetini ortaya koyar. Sevdiği kadının kendisinden uzaklaşmasını yoğun biçimde yaşar ve bu durum onun ruhsal dengesini etkiler. Arsen'in duyarlılığı, onu başkalarının acılarına karşı daha anlayışlı bir insan yapar. Bununla birlikte aynı özellik, yaşadığı hayal kırıklıklarını daha derinden hissetmesine ve yalnızlık, öfke ve umutsuzlukla mücadele etmesine neden olur.

Tutkulu Arsen hayatındaki önemli değerlere büyük bir tutkuyla bağlanır. Sanat, aşk ve kültür onun için sıradan ilgi alanları değildir; yaşamının merkezinde yer alır. *Ebedi Nişanlı* operasını gerçekleştirme arzusu, sanata duyduğu güçlü bağlılığın en açık göstergesidir. Aydana'ya duyduğu aşk da aynı yoğunluğu

taşıır. Onun sesine ve sanatçı kimliğine hayran olur ve birlikte gerçekleştirecekleri projeye büyük umut bağlar. Arsen'in tutkusu toplumsal ve kültürel meselelerdeki tutumunda da görülür. Ancak bu yoğun duygular, Aydana'yı kaybettiğinde kıskançlık ve öfkesinin artmasına yol açar. Böylece tutkusu hem yaratıcı gücünün hem de trajedisinin kaynağı hâline gelir.

Başkaldıran Arsen Samançin, kendisine dayatılan düşüncelere kolayca boyun eğmeyen başkaldıran bir karakterdir. Gazetecilik yaptığı dönemde güçlü kişileri eleştirmekten çekinmez. Kamuoyu önünde yaptığı açıklamalar nedeniyle baskı gördüğünde özür dilemeyi reddetmesi, bağımsız karakterini gösterir. Kitle kültürünün yükselişine ve sanatın ticari çıkarlar uğruna değersizleştirilmesine karşı çıkması da onun başkaldıran yönünü ortaya koyar. Kar leoparı avına karşı çıkarken yalnızca hayvanı korumaya çalışmaz; aynı zamanda para ve güç karşısında kendi ahlaki değerlerini savunur. Ancak Arsen'in başkaldırısı onu toplumdan uzaklaştırır ve giderek daha tehlikeli koşullarla karşı karşıya bırakır.

Romantik Arsen'in romantik kişiliği özellikle Aydana ile ilişkisinde belirginleşir. Aşkını yalnızca kişisel bir ilişki olarak görmez; onu sanat, efsane ve kaderle ilişkilendirir. Aydana'nın *Ebedi Nişanlı* operasında yer almasını istemesi, aşkını sanatsal bir hayalle birleştirdiğini gösterir. Heidelberg'de birlikte geçirdikleri zamanları ve müzik etrafında oluşan yakınlığı büyük bir anlam yükleyerek hatırlar. Ebedi Nişanlı'nın hikâyesinde kendi aşkının da bir yansımasını görür. Bu nedenle Aydana'nın kendisinden uzaklaşması, yalnızca bir aşkın sona ermesi değil, geleceğe ilişkin hayallerinin de yıkılması anlamına gelir. Arsen'in romantizmi onu sevgiye açık ve idealist kılarken aynı zamanda kırılğanlaştırır.

Cesur Arsen Samançin, tehlike karşısında geri çekilmeyen cesur bir karakterdir. Kendisi için ciddi sonuçlar doğurabileceğini bilmesine rağmen güçlü kişileri eleştirmekten vazgeçmez. Kar leoparı avı sırasında karşılaştığı tehlike ise cesaretini en açık biçimde ortaya koyar. Yasadışı bir planın parçası olmaya zorlandığında korkmasına rağmen vicdanına tamamen sırt çeviremez. Jaabars'ın öldürülmesini engellemeye çalışması, kendi hayatını tehlikeye atmasına neden olur. Sonunda ağır biçimde yaralanmasına rağmen hayvanın yanına ulaşır. Arsen'in cesareti, düşüncesiz bir kahramanlıktan çok, inandığı değerler uğruna bedel ödemeyi göze almasıyla ilişkilidir.

İçsel Çatışma Yaşayan Arsen'in karakterini belirleyen en önemli özelliklerden biri, sürekli olarak kendi içinde mücadele etmesidir. Bir yandan sanatına, aşkına ve ahlaki değerlerine bağlı kalmak isterken diğer yandan yaşadığı hayal kırıklıkları onu öfke ve umutsuzluğa sürükler. Aydana'nın kendisinden uzaklaşması, hem aşkını hem de sanatsal hayallerini kaybetmesine neden olur. Bir dönem silah edinmeyi ve intikam almayı düşünmesi, öfkesi ile vicdanı arasındaki çatışmayı gösterir. Daha sonra kendisini tehlikeli bir kaçırma planının içinde bulduğunda korku, sorumluluk ve ahlaki değerleri arasında sıkışır. Bu nedenle Arsen'in trajedisi yalnızca dış koşullardan değil, yaşadığı derin iç çatışmalardan da kaynaklanır.

Bektur Samançin

Bektur Samançin, Arsen Samançin'in amcası ve romanda köy yaşamını, geleneksel değerleri ve yerel güç ilişkilerini temsil eden önemli karakterlerden biridir. Deneyimli bir avcı ve iş insanı olarak dağları, insanları ve avcılık dünyasını yakından tanır. Arap konukların kar leoparı avı için bölgeye gelmesi sırasında organizasyonu üstlenir ve birçok ayrıntıyı yönetir. Bektur, pratik düşüncesi ve otoritesiyle çevresindekileri yönlendirirken Arsen'e de sorumluluk verir. Geleneksel yaşam biçimi ile değişen ekonomik koşullar arasında hareket eden karakter, romandaki toplumsal dönüşümü de yansıtır.

Deneyimli Bektur Samançin, özellikle dağ yaşamı, avcılık ve bölgedeki insanlar konusunda geniş deneyime sahip bir karakterdir. Uzunguloş ve Tuyuuk-Jar dağlarını iyi tanır ve kar leoparı avının nasıl organize edileceğini bilir. Arap avcılarının gelişi için hazırlıkları planlarken yerel avcılarla, rehberlerle ve diğer görevlilerle nasıl çalışılması gerektiğini bilir. Bu deneyim, onu köyde başvurulacak önemli kişilerden biri hâline getirir. Arsen de yabancı konuklarla iletişimde onun deneyimine ihtiyaç duyar. Bektur'un deneyimi yalnızca avcılıkla sınırlı değildir; insanları ve koşulları değerlendirme yeteneği de onun olaylar karşısında daha hazırlıklı hareket etmesini sağlar.

Otoriter Bektur, çevresindeki insanları yönlendiren ve kararları belirleyen otoriter bir karakterdir. Arap avcılarının gelişi için yapılan hazırlıklarda görev dağılımını yapar ve yapılması gerekenleri açıkça belirtir.

Arsen'den de kendisine verilen görevleri yerine getirmesini bekler. İnsanların onun sözünü dinlemesi, köy içindeki konumunu ve sahip olduğu saygınlığı gösterir. Ancak Bektur'un otoritesi yalnızca kişisel gücünden kaynaklanmaz; yaşına, deneyimine ve bölgedeki konumuna dayanır. Bu yönüyle geleneksel toplum yapısındaki yaşça büyük ve deneyimli erkeğin rehberlik eden rolünü temsil eder.

Pratik Bektur Samançin olaylara duygusal olmaktan çok pratik bir bakış açısıyla yaklaşır. Av organizasyonunda konaklama, ulaşım, sözleşmeler, atlar, silahlar, rehberler ve konukların ihtiyaçları gibi ayrıntılarla ilgilenir. Sorunları çözmek için doğrudan uygulanabilecek yollar arar. Arsen'in daha çok sanata, aşka ve düşünsel meselelere yönelen kişiliğinin karşısında Bektur, somut gerçeklerle ilgilenen bir karakter olarak görünür. Bu farklılık, iki karakter arasındaki kuşak ve kişilik farkını da belirginleştirir. Bektur için bir işin başarılı olması, öncelikle doğru planlama ve hazırlık yapılmasına bağlıdır.

Girişimci Bektur'un girişimci yönü özellikle avcılık işinde görülür. Yabancı ve varlıklı konukların bölgeye gelmesini ekonomik bir fırsat olarak değerlendirir ve bu organizasyonu kapsamlı biçimde yürütür. Arap konukların ihtiyaçlarını önceden düşünür, av programını hazırlar ve yerel kaynakları bu amaç doğrultusunda bir araya getirir. Onun girişimciliği, dağlık bölgedeki doğal kaynakları ve yerel bağlantıları ekonomik faaliyete dönüştürme becerisine dayanır. Ancak bu özellik, romandaki önemli bir çatışmayı da ortaya çıkarır: Kar leoparı gibi doğal varlıkların ekonomik kazanç amacıyla avlanması, Arsen'in doğaya ve hayvanlara ilişkin ahlaki yaklaşımıyla karşı karşıya gelir.

Sorumlu Bektur Samançin üstlendiği işlerin sorumluluğunu ciddiye alan bir karakterdir. Arap konukların güvenliği, avın düzenli ilerlemesi ve yerel hazırlıkların tamamlanması için birçok ayrıntıyı kontrol eder. Arsen'i de organizasyona dâhil ederek ona görev verir ve özellikle yabancı konuklarla iletişim konusunda ondan yararlanır. Bektur'un sorumluluk anlayışı, yalnızca kendi işini yürütmekle sınırlı değildir; çevresindeki insanların da görevlerini yerine getirmesini bekler. Bu nedenle onun karakterinde disiplin ve görev bilinci öne çıkar. Yaşanan olayların giderek tehlikeli hâle gelmesi ise Bektur'un kontrol etmeye çalıştığı düzenin ne kadar kırılgan olduğunu gösterir.

Geleneklerine Bağlı Bektur, köy yaşamının ve geleneksel değerlerin güçlü biçimde etkilediği bir karakterdir. Dağlar, avcılık, yerel topluluk ve aile bağları onun yaşamının önemli parçalarıdır. Arap konukların karşılanması yerel geleneklerin ve törenlerin kullanılmasına önem verir. Altın kartalların konuklara sunulması gibi geleneksel uygulamalar da onun içinde bulunduğu kültürel çevreyi yansıtır. Bektur'un geleneklere bağlılığı, onu modern şehir yaşamından uzak, kendi toplumsal çevresinin kurallarına göre hareket eden bir karakter hâline getirir. Bununla birlikte yabancı konuklarla kurduğu ticari ilişkiler, geleneksel yaşamın modern ekonomik ilişkilerle nasıl iç içe geçtiğini de gösterir.

Koruyucu Bektur'un koruyucu yönü özellikle Arsen'e ve ailesine karşı tutumunda görülür. Arsen'i işlerine dâhil ederken onun yeteneklerinden yararlanır, ancak aynı zamanda onu kendi çevresinin bir parçası olarak görür. Arsen'in köye dönüşünde onunla ilgilenmesi ve av organizasyonunda ona görev vermesi, aralarındaki aile bağını gösterir. Bektur'un koruyuculuğu duygusal ifadelerden çok davranışlarıyla ortaya çıkar. Ona göre aile üyelerinin birbirine destek olması ve gerektiğinde sorumluluk paylaşması önemlidir. Bu yönüyle Bektur, Arsen'in daha yalnız ve bireysel dünyasının karşısında aile ve topluluk bağlarını temsil eden bir karakter olarak öne çıkar.

Aydana

Aydana Samarova, *Dağlar Devrildiğinde (Ebedi Nişanlı)* romanında sanat, aşk ve şöhret arasındaki çatışmayı temsil eden önemli karakterlerden biridir. Güçlü sesi ve sahne yeteneği sayesinde başarılı bir şarkıcı olur ve geniş kitlelerin ilgisini çeker. Başlangıçta Arsen Samançin'in *Ebedi Nişanlı* operası için kurduğu hayale ilgi gösterir ve onunla duygusal bir yakınlık kurar. Ancak zamanla kariyerine, şöhrete ve güçlü çevrelerin sunduğu fırsatlara daha fazla önem vermeye başlar. Bu değişim, Arsen'le ilişkisini ve ortak sanat hayallerini zayıflatır.

Yetenekli Aydana'nın en güçlü özelliklerinden biri sanatsal yeteneğidir. Güçlü ve etkileyici sesi sayesinde kısa sürede tanınan bir şarkıcı hâline gelir. Heidelberg'de verdiği solo konserin başarılı olması, yalnızca sesinin değil, sahne yeteneğinin de güçlü olduğunu gösterir. Arsen onun yeteneğine büyük değer

verir ve Aydana'nın *Ebedi Nişanlı* operasının başrolünü üstlenmesini ister. Aydana'nın bu projeye başlangıçta ilgi göstermesi, onun yalnızca popüler müziğe bağlı olmadığını ve daha derin bir sanatsal projeye de açık olduğunu gösterir. Ancak roman ilerledikçe yeteneğini daha çok kişisel başarı ve şöhret elde etmek için kullanması, sanatsal değerleri ile ticari başarı arasındaki gerilimi ortaya çıkarır.

Hırslı Aydana, sahip olduğu yetenekle yetinmeyen ve daha büyük başarılar elde etmek isteyen hırslı bir karakterdir. Şarkıcılık kariyerinde daha geniş kitlelere ulaşmak ve tanınmak ister. Arsen'in *Ebedi Nişanlı* projesi kültürel ve sanatsal bir ideal üzerine kuruluyken Aydana zamanla kariyerini geliştirecek başka fırsatlara yönelir. Ertaş Kurçal gibi güçlü kişilerle yakınlaşması, onun kariyer hedeflerini gerçekleştirme konusundaki isteğini gösterir. Hırsı, Aydana'ya başarı ve bağımsızlık kazandırırken aynı zamanda Arsen'le arasındaki bağın zayıflamasına neden olur. Bu nedenle onun hırsı romanda hem olumlu bir güç hem de ilişkileri yıpratıcı bir özellik olarak görülür.

Bencil Aydana'nın bencil yönü özellikle Arsen'le olan ilişkisinde ortaya çıkar. Arsen onunla ortak bir gelecek ve *Ebedi Nişanlı* operası için büyük bir hayal kurarken Aydana zamanla kendi kariyerini ve kişisel çıkarlarını bu ortak hayallerin önüne koyar. Arsen'in duygularını ve projeye verdiği önemi yeterince dikkate almaması, onun daha çok kendi geleceğine odaklandığını gösterir. Aydana'nın kararları yalnızca kendi özgürlüğünü kullanması olarak değerlendirilemez; bu kararların Arsen üzerinde ciddi duygusal sonuçları da vardır. Bu nedenle roman, onun bireysel başarı arzusunun zaman zaman başkalarının duygularını ikinci plana atan bir tutum olarak yansıtır.

Şöhret Düşkünü Aydana'nın giderek artan şöhret arzusu, karakterindeki en belirgin olumsuz özelliklerden biridir. Başarılı bir sanatçı olduktan sonra daha geniş kitleler tarafından tanınmak ve güçlü çevrelerle bağlantı kurmak ister. Popüler müzik dünyasının sunduğu imkânlar, Arsen'in geleneksel kültür ve derin sanatsal anlam üzerine kurduğu hayallerden daha çekici hâle gelir. Ertaş Kurçal'ın etkisiyle opera fikrinden uzaklaşması, bu değişimin en önemli göstergelerinden biridir. Böylece Aydana, sanatın kültürel ve manevi değerlerinden çok şöhret, başarı ve toplumsal statünün peşinden giden bir karakter olarak görünür. Bu yönüyle romanın kitle kültürüne yönelik eleştirisini de temsil eder.

Değişken Aydana'nın karakterinde zaman içinde belirgin bir değişim görülür. Başlangıçta Arsen'in anlattığı Ebedi Nişanlı efsanesinden etkilenir, onun sanat projesine ilgi gösterir ve aralarındaki ilişki giderek güçlenir. Hatta bir süre Arsen'in aşkını ve sanatsal hayallerini paylaşır. Ancak kariyeri ilerledikçe öncelikleri değişir. Şöhret, başarı ve yeni ilişkiler onun kararlarını etkiler ve Arsen'den uzaklaşmasına yol açar. Bu değişkenlik, Aydana'yı güvenilmesi zor ve tutarsız bir karakter gibi gösterir. Bununla birlikte değişimi, yalnızca kişisel bir zayıflık değil, modern toplumda şöhret ve başarı baskısının insan ilişkilerini nasıl değiştirdiğinin bir göstergesi olarak da okunabilir.

Eles

Eles, *Dağlar Devrildiğinde (Ebedi Nişanlı)* romanında Arsen Samançin'in hayatına giren ve onun için sevgi, bağlılık ve umut anlamına gelen önemli bir karakterdir. Arsen'in Aydana ile yaşadığı hayal kırıklığının ardından Eles, onun hayatında yeni bir duygusal bağ ve huzur alanı oluşturur. Arsen'e karşı samimi davranır, onun zor durumunu anlamaya çalışır ve geleceğe ilişkin ortak hayaller kurar. Ancak Eles yalnızca Arsen'in sevgilisi olarak değil, tehlike karşısında kendi iradesiyle hareket eden güçlü bir kadın olarak da öne çıkar. Arsen'in ölümünden sonra gösterdiği cesaret ve bağlılık, karakterinin derinliğini ortaya koyar.

Sadık Eles'in en belirgin özelliklerinden biri Arsen'e olan sadakatidir. Arsen'le tanıştıktan sonra ona karşı güçlü ve samimi bir bağ geliştirir. Aralarındaki ilişki kısa sürmesine rağmen Eles, Arsen'i yalnız bırakmaz ve onunla iletişimini sürdürür. Saratov'a gitmek zorunda kaldığında bile Arsen'le sürekli bağlantıda kalmaya çalışır ve yeniden buluşmayı umut eder. Arsen'in ölümünden sonra ise ona olan bağlılığı daha da belirginleşir. Molotash Mağarası'na giderek Arsen'in bedenini görür ve onu korumak için tehlikeyi göze alır. Eles'in sadakati, aşkın yalnızca birlikte geçirilen zamanla değil, sevilen kişinin ölümünden sonra bile sürdürülen bağlılıkla ölçülebileceğini gösterir.

Sevgi Dolu Eles, insanlara karşı sıcak ve şefkatli davranan bir karakterdir. Arsen'le karşılaştığında onun yalnızlığını ve kaygılarını hafifletir. Birlikte dağlara gittikleri zamanlarda Arsen'in korkularından ve tehlikelerden uzaklaşmasına yardımcı olur. Aralarındaki ilişki kısa sürede güçlü bir duygusal yakınlığa dönüşür. Gelecekte birlikte bir çocuk sahibi olmayı konuşmaları, Eles'in sevgiyi yalnızca romantik bir duygu olarak değil, aile ve ortak bir gelecek düşüncesiyle de ilişkilendirdiğini gösterir. Arsen'in ölümünden sonra yaşadığı büyük acı da ona duyduğu sevginin derinliğini ortaya koyar. Bu nedenle Eles, romanda Arsen'in hayatındaki sıcaklık ve duygusal bağlılığın temsilcisi hâline gelir.

Cesur Eles'in cesareti özellikle Arsen'in ölümünden sonraki olaylarda belirginleşir. Molotash Mağarası'na geldiğinde Arsen'in cesedini ve Jaabars'ın izlerini görür. Tashtanafghan ve adamları mağarayı havaya uçurmakla tehdit ettiğinde Eles geri çekilmez. Arsen'in bedenine zarar verilmemesi için karşı çıkar ve gerekirse ölümü göze alacağını açıkça ortaya koyar. Bu davranış, onun yalnızca duygusal olarak bağlı bir kadın olmadığını, inandığı şey uğruna tehlikeye karşı durabilen güçlü bir karakter olduğunu gösterir. Eles'in cesareti fiziksel güçten çok, korkuya rağmen doğru olduğuna inandığı şeyi savunabilmesinden kaynaklanır.

Fedakâr Eles, sevdiği kişi ve bağlı olduğu değerler uğruna kendi rahatlığından vazgeçmeye hazırdır. Saratov'a gitmek zorunda kaldığında bile Arsen'i düşünmeye ve onunla yeniden buluşmanın yollarını aramaya devam eder. Kendi yaşamındaki sorumluluklar ile Arsen'e duyduğu sevgi arasında sıkışmasına rağmen ilişkisini korumaya çalışır. Arsen'in ölümünden sonra ise fedakârlığı daha açık hâle gelir. Tehlikeli bir ortamda onun bedenini korumak için kendi hayatını riske atar. Bu davranışı, Eles'in sevgisini yalnızca sözlerle değil, eylemleriyle de gösterdiğini ortaya koyar. Onun fedakârlığı, romanın aşkı sadakat ve sorumlulukla ilişkilendiren yönünü güçlendirir.

Umutlu Eles, yaşadığı zorluklara rağmen geleceğe dair umudunu koruyan bir karakterdir. Arsen'le birlikte bir çocuk sahibi olmayı hayal etmesi, onun geleceğe inandığını gösterir. Saratov'a gitmek zorunda kaldığında bile yeniden buluşacaklarına inanır ve Arsen'in telefonu ile moral bulur. Arsen'in ölümünden sonra bu umut tamamen ortadan kalkmaz. Büyük bir acı yaşamasına rağmen onun hatırasını yaşatmaya ve hayatına devam etmeye karar verir. Ebedi Nişanlı'ya hitap etmesi ve Arsen'le yeniden buluşma düşüncesini koruması, aşkın ölümle sona ermediğine dair inancını gösterir. Bu nedenle Eles, romanın trajik dünyasında umudu ve devamlılığı temsil eder.

Taştanafghan

Taştanafghan, *Dağlar Devrildiğinde (Ebedi Nişanlı)* romanında Arsen Samançin'in karşısında yer alan ve olayların trajik biçimde gelişmesinde önemli rol oynayan karakterlerden biridir. Arsen'in eski sınıf arkadaşı olan Taştanafghan, başlangıçta sıradan bir köy insanı gibi görünse de kısa sürede suç dünyasına bağlı tehlikeli bir karakter olduğu ortaya çıkar. Arap avcılarını kaçırmak için yüksek miktarda fidye alma planını hazırlaması, onun ahlaki sınırları kolayca aşabildiğini gösterir. Arsen'i planına zorla dâhil etmesi, tehdit kullanmaktan çekinmediğini ortaya koyar. Olayların ilerlemesiyle Taştanafghan'ın kişiliği daha da karanlık bir hâl alır.

Tehlikeli Taştanafghan'ın en belirgin özelliği tehlikeli olmasıdır. Arap avcılarının bölgeye geleceğini öğrendiğinde bunu bir kaçırma ve fidye planı için kullanmaya karar verir. Avcıları bir mağarada rehin almayı, büyük miktarda para talep etmeyi ve planın gerçekleşmesi için silah kullanmayı göze alır. Üstelik mağarayı patlayıcılarla tuzak hâline getirmesi, yalnızca insanları korkutmak değil, onların hayatını doğrudan tehlikeye atmak istediğini gösterir. Arsen'i de bu planın içine zorla çekmesi, tehlikesinin yalnızca yabancılara yönelik olmadığını ortaya koyar. Taştanafghan'ın davranışları, romandaki bireysel suçun nasıl toplumsal bir tehdide dönüşebileceğini gösterir.

Manipülatif Taştanafghan, insanları kendi amaçları doğrultusunda kullanma konusunda oldukça manipülatiftir. Arsen'in yabancı konuklarla iletişim kurabilmesini ve İngilizce bilmesini kendi planı için bir araç olarak görür. Arsen istemediğini açıkça belirtmesine rağmen onu tercüman olarak kullanmaya zorlar. Arsen'in ailesinin ve çevresindeki insanların güvenliğini de bir baskı unsuru olarak kullanır. Böylece Arsen'in ahlaki değerlerinden yararlanarak onu istemediği bir durumun içinde tutmaya çalışır. Taştanafghan'ın manipülasyonu fiziksel tehditlerle birleştğinde daha da tehlikeli hâle gelir. İnsanların korkularını ve zayıf

noktalarını kullanması, onun yalnızca suç işleyen değil, aynı zamanda psikolojik baskı kurabilen bir karakter olduğunu gösterir.

Acımasız Taştanağan'ın acımasızlığı, insan hayatına verdiği değerin son derece düşük olduğunu gösterir. Arap avcılarını kaçırmayı planlarken onların hayatlarını ve güvenliğini önemsemez. Arsen'in plana karşı çıkmasına rağmen onu öldürmekle tehdit eder. Olayların sonunda mağarayı havaya uçurma tehdidinde bulunması da aynı acımasızlığın devamıdır. Arsen'in ölümünden sonra Eles'in Arsen'in bedenini korumaya çalışmasına rağmen geri adım atmaması, onun insani duygulara karşı duyarsızlığını ortaya koyar. Taştanağan için amaçlarına ulaşmak, insanların hayatından ve acılarından daha önemlidir. Bu nedenle romanda şiddetin ve ahlaki çöküşün en açık temsilcilerinden biri hâline gelir.

Çıkarıcı Taştanağan'ın eylemlerinin temelinde ekonomik çıkar vardır. Arap avcılarının zengin olmalarını bir fırsat olarak görür ve onları kaçıracak yirmi milyon dolar fidye elde etmeyi planlar. Burada insanların hayatlarını ve doğal çevreyi kendi maddi kazancı için araç hâline getirir. Kar leoparı avı da onun için doğayla ilgili romantik veya kültürel bir mesele değildir; mevcut koşulları kendi çıkarına çevirebileceği bir ortamdır. Bu yönüyle Taştanağan, romanda para uğruna ahlaki değerlerden vazgeçen karakterleri temsil eder. Onun çıkarıcılığı, Arsen'in sanat, aşk ve doğa gibi maddi olmayan değerlere verdiği önemle güçlü bir karşıtlık oluşturur.

Otoriter Taştanağan, çevresindeki insanlara baskı uygulayarak onları kendi kararlarına uymaya zorlayan otoriter bir karakterdir. Arsen'e ne yapması gerektiğini açıkça söyler ve plana itiraz etmesine izin vermez. Özellikle tercümanlık görevini kabul ettirmek için tehdit kullanması, otoritesinin gönüllü bir saygıya değil korkuya dayandığını gösterir. Adamları üzerinde de benzer bir kontrol kurar ve operasyonun nasıl yürütüleceğini belirler. Ancak onun otoritesi Bektur Samançin'in geleneksel ve toplumsal saygınlığına dayanan otoritesinden farklıdır. Taştanağan'ın gücü, deneyim veya saygınlıktan değil, şiddet, korku ve tehditten kaynaklanır.

Caabars

Caabars, *Dağlar Devrildiğinde (Ebedi Nişanlı)* romanında doğayı ve insan müdahalesi karşısındaki çaresizliği temsil eden önemli bir hayvan karakteridir. Uzunguloş Dağları'nda yaşayan yalnız bir kar leoparı olarak Caabars, insanların dünyasından uzak, kendi doğal düzeni içinde yaşamaya çalışır. Ancak avcılarının gelişi ve dağlarda artan insan hareketliliği onun yaşamını tehdit eder. Geçidi aşamaması ve sürekli aynı bölgede dolaşmak zorunda kalması, onun kader karşısındaki çaresizliğini gösterir. Arsen ile arasında da güçlü bir paralellik kurulur; her ikisi de dış güçlerin baskısı altında kalan ve sonunda trajik bir kaderle karşılaşan varlıklardır.

Yalnız Caabars'ın en belirgin özelliklerinden biri yalnız olmasıdır. Dağlarda tek başına dolaşır ve insanlardan uzak bir yaşam sürer. Özellikle geceleri kayalıkların arasında dolaşması ve yıldızların altında sessizce ilerlemesi, onun izole yaşamını gösterir. Diğer hayvanlardan ve insan topluluklarından uzak olması, onu romandaki yalnız karakterlerle ilişkilendirir. Arsen'in yaşadığı duygusal yalnızlık ile Caabars'ın fiziksel yalnızlığı arasında belirgin bir paralellik vardır. Her ikisi de çevrelerindeki dünyaya tam olarak ait değildir. Caabars'ın yalnızlığı aynı zamanda doğal yaşamın giderek insan dünyası tarafından kuşatılmasını da simgeler.

Özgür Caabars, doğası gereği özgürlüğü temsil eden bir hayvandır. Dağlarda kendi başına dolaşır, avlanır ve doğal yaşamını sürdürür. İnsanların belirlediği kurallara veya ekonomik çıkarlara bağlı değildir. Ancak bu özgürlük giderek tehdit altına girer. Avcıların dağlara gelmesi, atlıların onu takip etmesi ve insanların silahlarla bölgeye yayılması, doğal yaşam alanını daraltır. Bu nedenle Caabars'ın özgürlüğü roman boyunca kırılğan bir hâle gelir. Onun özgürlüğüne yönelik tehdit, yalnızca bir hayvanın avlanması meselesi değildir; doğanın insan tarafından kontrol edilmesine ve sömürülmesine yönelik daha geniş bir eleştiriyi temsil eder.

Ürkek Caabars, çevresindeki olağandışı hareketlere karşı dikkatli ve ürkek davranır. Dağlarda insanların çıkardığı sesleri, atların hareketlerini ve silah seslerini fark eder. Tehlikeyi sezdiğinde başını kaldırır ve çevresini dikkatle izler. Ancak insanların neden kendisini takip ettiğini ve ne amaçladığını anlayamaz.

Bu durum onun savunmasızlığını daha da artırır. Caabars'ın ürkekliği zayıflık anlamına gelmez; doğal bir hayvanın bilinmeyen bir tehdide karşı gösterdiği içgüdüsel tepkiyi ifade eder. İnsanların silahları ve örgütlü avcılığı karşısında doğal içgüdüleri onu korumaya yetmez.

Güçlü Caabars fiziksel olarak güçlü ve dayanıklı bir hayvandır. Dağlık ve zorlu koşullarda yaşamaya alışkındır; kayalık yamaçlarda hareket edebilir ve avlanarak hayatta kalır. Romanın başlarında onun dağların doğal hâkimi olduğu hissedilir. Ancak fiziksel gücüne rağmen insan teknolojisi ve silahları karşısında savunmasız kalır. Bu karşıtlık önemlidir: Doğanın kendi koşulları içinde güçlü olan Caabars, insanın kurduğu şiddet düzeni karşısında aynı gücü kullanamaz. Böylece karakter, doğanın güçlü görünmesine rağmen insan müdahalesi karşısında ne kadar kırılabilir olduğunu gösterir.

Çaresiz Caabars'ın en trajik özelliği çaresizliğidir. Tehlikeyi hisseder, ancak kendisine yönelen tehdidin büyüklüğünü değiştiremez. Avcılar dağlara geldiğinde kaçmaya ve hayatta kalmaya çalışır; fakat insanların silahları ve örgütlü hareketleri karşısında seçenekleri giderek azalır. Sonunda ağır biçimde yaralanır ve ölmek üzereyken Arsen ile aynı mağarada bulunur. Arsen'in de ağır yaralanmış olması, ikisi arasında güçlü bir kader ortaklığı yaratır. İnsanların şiddeti hem insanı hem hayvanı aynı sona sürükler. Caabars'ın çaresizliği böylece romanın doğa, şiddet ve insanın yıkıcı müdahalesine yönelik eleştirisinin en güçlü sembollerinden biri hâline gelir.

TEMALAR

TOPLUM:

Ekonomi

Roman, Kırgızistan'ın Sovyet dönemindeki planlı ekonomiden piyasa ekonomisine geçişini yansıtır. Sovyet döneminde özel işletmelere izin verilmez ve ekonomi büyük ölçüde devlet tarafından kontrol edilir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından insanlar girişimcilğe yönelmeye başlamış, ancak lojistik sorunlar, bilgi ve kaynak yetersizliği ve hukuki düzenlemelerdeki belirsizlikler gibi çeşitli sorunlarla karşılaşmışlardır.

Bektur Ağa, yabancı turistlere Marco Polo koyunu, kar leoparı ve diğer hayvanların avlanması için turlar düzenleyen "Mergen" adlı şirketi kurarak bu ekonomik dönüşümü temsil eder. Misafirlerin kalacağı yerlerden atlara, çadırlardan yardımcı personele kadar tüm ayrıntıları dikkatle planlar. Arsen Samançin de turistler için İngilizce talimatlar hazırlayarak bu organizasyona katkıda bulunur. Amcasının işini ne kadar düzenli ve titiz yürüttüğünü takdir eden Arsen, girişimciliğin disiplin, dikkat ve sorumluluk gerektirdiğini fark eder.

Bununla birlikte Arsen, Uzonguloş Dağları'ndaki kar leoparları için endişelenir. Hayvanların yaklaşan tehlikenin farkında olmaması, ekonomik çıkarlarla doğanın korunması arasındaki çatışmayı ortaya çıkarır. Böylece roman, piyasa ekonomisine geçişi yalnızca ekonomik bir değişim olarak değil, aynı zamanda girişimcilik, maddi kazanç ve doğaya karşı etik sorumluluk arasındaki gerilim üzerinden de ele alır.

Örnek Sahne: Arsen Samançin ve amcası Bektur Ağa, Arap misafirler için düzenlenecek ayrıntılı biçimde planlar. Sözleşmeleri, lojistik düzenlemeleri, atları, silahları ve rehberlerin görev yapacağı yerleri konuşurlar. Arsen, herhangi bir yanlış anlaşılma yaşanmaması için talimatları İngilizce olarak hazırlar. Bektur Ağa hazırlığın önemini vurgular ve başarılı bir organizasyondan herkesin kazanç sağlayacağını belirtir. Arsen, amcasının işini düzenleme ve yönetme becerisinden etkilenirken aynı zamanda büyük bir sorumluluk hisseder. Ancak konuşma sırasında düşünceleri Aydana'ya kayar. Bu anı onunla paylaşmayı ve Aydana'nın bu titiz hazırlığı nasıl takdir edeceğini düşünür.

Kadın Emeği

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından yaşanan ekonomik kriz döneminde, Sovyet sonrası ülkeler arasında bavl ticareti yaygın bir geçim kaynağı hâline geldi. Bir ülkeden alınan malların başka bir ülkede satılmasına dayanan bu ticaret, özellikle Rusya, Çin ve Türkiye arasında gelişti.

Erkeklerin Rus makamları tarafından gözüaltına alınma veya tutuklanma riskiyle karşılaşması gibi nedenlerle, birçok kadın da bu işe yöneldi. Kadınlar, bağımsız Kırgızistan'ın özellikle ilk on yılında bavul ticaretinin yürütülmesinde ve ailelerin ekonomik sıkıntılarla başa çıkmasında önemli rol oynadı.

Kadın emeği, tarih boyunca dünyanın farklı bölgelerindeki ekonomilerin önemli bir parçası olmuştur. Kadınlar ücretli işlerde, aile işletmelerinde ve karşılığı ödenmeyen ev ve tarım işlerinde çalışarak ekonomiye katkıda bulunurlar. Buna rağmen kadınların emeği uzun süre yeterince değer görmemiş ve çoğu zaman düşük ücretle karşılanmıştır.

Yine de kadınların çalışması, ailelerin ve toplulukların geçimini sağlamada önemli bir rol oynamıştır. Kadın emeği ekonomik büyümenin yanı sıra toplumsal istikrar, toplumsal cinsiyet eşitliği ve bilgi ile kültürel değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılması açısından da önem taşır.

Örnek Sahne: Eles daha önce kütüphaneci olarak çalışmış ve öğretmen enstitüsünde eğitim görmüştür. Bir dönem bölgede kitap dağıtan bir otobüsü, yani “*bibliyobüs*”ü, kullanmıştır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bu uygulama sona ermiş ve bibliyobüs özelleştirilmiştir. Eles'in maaşı ayda yalnızca on beş dolara düşmüştür. Bu gelirle geçinmesi mümkün olmayınca başka bir iş bulmak zorunda kalmıştır.

Günümüzde Rusya ile Kırgızistan arasında trenle mal taşıyıp bunları satarak geçimini sağlamaktadır. Eles'in yaşamı, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra kadınların karşılaştığı ekonomik zorlukları ve yeni koşullarda geçimlerini sağlamak için buldukları yolları gösterir.

Doğa:

Kar Leoparları

1980 yılında Kırgızistan, dünyada kar leoparı nüfusunun en yoğun olduğu bölgelerden biriydi. Ancak 1991'de bağımsızlığın kazanılmasının ardından, ekonomik sıkıntılar yaşayan yerel halkın kaçak avcılığa yönelmesi nedeniyle kar leoparlarının sayısı hızla azaldı. Yaban hayatını korumakla görevli bazı kişilerin de yolsuzluğa karışması, durumu daha da kötüleştirdi. 1990'ların sonlarına doğru kar leoparı postları oldukça değerli hâle geldi ve 500–2.000 dolar arasında satılmaya başladı. Bu miktar, asgari yıllık ücretin 60 katından fazlaydı. Kar leoparı avı yasak olmasına rağmen kaçak avcılık devam etti.

2024 yılında Birleşmiş Milletler, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Japarov'un Uluslararası Kar Leoparı Günü oluşturulmasına yönelik girişimini destekledi. Ekim 2023'te Kırgızistan, Uluslararası Kar Leoparı Günü vesilesiyle kar leoparını ulusal sembol ilan etti ve buna ilişkin bir logo kabul etti. Bu karar, Aralık 2023'te yayımlanan cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle resmîyet kazandı. Doğal Kaynaklar Bakanlığı, kar leoparlarının ve yaşam alanlarının korunmasından sorumludur.

Kar leoparı, Kırgız kültüründe de totemik bir anlam taşır. Eski inanışlara göre kar leoparı avlayan kişinin lanetleneneceğine inanılır. Romanda bu inanç, Arsen'in yaşadığı trajediyle ilişkilendirilir. Bektur Ağa'nın düzenlediği av organizasyonunda yer alan Arsen, kar leoparlarına zarar vermek istemese de kendisini olayların içinde bulur. Av organizasyonundaki rolü dolaylı olsa da kutsal kabul edilen bu hayvanların avlanmasına dâhil olması, onu kültürel ve manevi sonuçlarla karşı karşıya bırakır. Böylece kar leoparı, romanda yalnızca korunması gereken bir hayvan değil, insan ile doğa arasındaki ilişkinin ve geleneksel inançların da sembolü hâline gelir.

Örnek Sahne: Arsen, yüreği korkuyla çarparken atını bir kayanın arkasında durdurur. Megafonu eline alır ve sesi dağlarda yankılanacak şekilde bağırır: “Beni dinleyin, yabancı avcılar! Kar leoparlarımızdan uzak durun! Bu kutsal dağları hemen terk edin!

Bu hayvanlara zarar vermenize izin vermeyeceğim! Dubai'nize ve Kuveyt'inize geri dönün ve bir daha buraya gelmeyin! Kalırsanız ölürsünüz! Hepiniz!” Ardından silah sesleri duyulur. Taşlar yuvarlanır, kuşlar ürkerek havalanır.

Dağlar, Arsen'in öfkesini yankılayan gök gürültüsüyle karşılık verir. Bu sahne, Arsen'in kar leoparlarını koruma isteğini ve doğaya yönelik şiddete karşı çıkışını açıkça ortaya koyar.

Şiddet Karşılığı

Arsen Samançin'in dünya görüşünün temelinde insan hayatına saygı ve şiddete karşı duruş vardır. Bu anlayış, onun olaylar karşısındaki tavrını belirlediği gibi yazarlığına da yansır. *Öldürmek mi, Öldürmemek mi?* adlı kısa öyküsü, savaşın insan hayatı üzerindeki yıkıcı etkilerini sorgular. Arsen için

öldürmek, savaş koşullarında bile kolayca kabul edilebilecek bir davranış değildir. Onun temel sorusu, insanın kendisine verilen görevlerle vicdanı arasında nasıl bir seçim yapacağıdır.

Arsen'in şiddet karşıtlığı yalnızca insanlarla sınırlı değildir. Kar leopardlarının da yaşam hakkına sahip olduğuna inanır ve onların avlanmasından rahatsızlık duyar. Bektur Ağa'nın düzenlediği av organizasyonuna yardım etse de avın hayvanlar üzerindeki sonuçlarını sorgular. Böylece Arsen, ekonomik kazanç ile ahlaki sorumluluk arasındaki çatışmanın içinde kalır. Onun için hiçbir maddi çıkar, bir canlının hayatından daha değerli değildir.

Bu özelliği Arsen'i romandaki diğer karakterlerden ayırır. Bektur Ağa av organizasyonundan kazanç sağlamaya çalışırken, Taştanafgan insanları para uğruna tehdit eder. Arsen ise giderek şiddetin ve çıkar ilişkilerinin karşısında duran bir konuma gelir. Kendi güvenliğini tehlikeye atması, bu tutumunun yalnızca sözlerden ibaret olmadığını gösterir. Romanın sonunda kendisinin şiddetin kurbanı olması, karakterinin trajedisini daha da belirginleştirir. Arsen'in hikâyesi, insanın vicdanını ve yaşam hakkına duyduğu saygıyı korumak için ne kadar ileri gidebileceği sorusunu gündeme getirir.

Örnek Sahne: Saksang, kar leopardlarının bulunduğunu haber verdikten sonra Taştanafgan Arsen'i yanına çağırır. Arsen burada avın arkasındaki gerçek planı öğrenir: Mağara patlayıcılarla tuzaklanmış, Arap avcıları rehin alarak yirmi milyon dolar fidye istemek üzere bir plan hazırlanmıştır. Arsen'den tehditleri tercüme etmesi istenir ve karşı çıkması hâlinde öldürüleceği söylenir.

Silahlı çatışma sırasında Arsen'in atı öldürülür ve kendisi omzundan, göğsünden ve sırtından yaralanır. Ağır yaralı hâlde mağaraya ulaştığında Jaabars'ı kanlar içinde bulur. İkisinin aynı mağarada, ölümün eşliğinde karşılaşması, romanda insan ile doğanın aynı şiddetin kurbanı hâline gelmesini simgeler.

İLİSKİLER

Aşk

Arsen Samançin'in hayatında aşk, mutluluk kadar hayal kırıklığı ve kayıpla da ilişkilidir. Sevdiği kadın, opera sanatçısı Aydana'dan ayrılması onu derinden sarsar. Aydana yetenekli bir sanatçı olmasına rağmen zamanla Arsen'le paylaştığı sanatsal hayallerden uzaklaşır ve kariyerini şöhret ile maddi kazanç üzerine kurar.

Güçlü sesiyle opera dünyasında başarılı olabilecekken popüler müziğin gösterişli dünyasına yönelir. Bu ayrılık Arsen için yalnızca bir ilişkinin sona ermesi değil, Aydana'yla birlikte gerçekleştirmeyi hayal ettiği *Ebedi Nişanlı* operasının da yıkılmasıdır.

Daha sonra Arsen'in hayatına Eles girer. Dağlarda tanıştığı Eles, onun yeniden sevmeye ve geleceğe bakma isteğini canlandırır. Birlikte geçirdikleri zamanlarda Arsen günlük kaygılarından uzaklaşır; dağlar, nehir ve doğanın sakinliği ilişkilerine huzurlu bir ortam sağlar. Eles'in Arsen'e yakınlığı, onun yaşadığı yalnızlığın ve hayal kırıklığının ardından yeniden duygusal bir bağ kurmasına yardımcı olur.

Eles, Arsen'le yalnızca duygusal açıdan değil, düşünce ve değerler bakımından da uyumludur. Daha önce kütüphaneci olarak çalışmış ve öğretmen enstitüsünde eğitim görmüştür. Kitaplarla iç içe geçirdiği yıllar onun bilgili, meraklı ve insanları anlamaya çalışan bir kadın olarak gelişmesini sağlamıştır. Sakin ve ölçülü kişiliğinin yanında canlı bir mizah anlayışına da sahiptir. Bu yönleriyle Aydana'dan ayrılır ve Arsen'in değerlerine daha yakın bir karakter olarak öne çıkar.

Arsen ve Eles ilişkilerini geleceğe taşımayı düşünür ve birlikte çocuk sahibi olmayı hayal ederler. Ancak bu mutluluk uzun sürmez. Romanın trajik gelişimi, Arsen'in yeni bir hayat kurma ihtimalini de ortadan kaldırır. Böylece aşk, romanda yalnızca romantik bir ilişkiyi değil, kaybedilen hayalleri, yeniden umut etmeyi ve trajedi karşısında bağlılığı da ifade eder.

Örnek Sahne: Arsen, Taştanafgan'ın tehlikeli planı nedeniyle büyük bir baskı altındadır. Eles'le birlikte dağlara çıktığında bir süreliğine bu düşüncelerden uzaklaşır. Birlikte yolculuk eder, konuşur ve gülerler. Dağların, nehrin ve akşam ışığının içinde Arsen tehditleri ve yaklaşan tehlikeyi unutmaya çalışır.

Bir süre sonra birlikte çocuk sahibi olma hayallerinden söz ederler. Arsen, elinden tutup yol göstereceği küçük bir oğlan çocuğu hayal eder. Eles ise daha önce çocuğu olmadığını söyler ve sağlıklı bir çocukları olması için dua edeceğini belirtir. Gelecekleri hakkında şakalaşarak bir "niyet protokolü" hazırlamaktan söz ederler. Bu kısa an, Arsen'in trajik sona yaklaşırken yaşadığı en huzurlu ve umut dolu dönemlerden birini gösterir.

Uğur ve Uğursuzluk

Geleneksel Kırgız kültüründe insan ile doğa arasında güçlü bir bağ olduğuna inanılır. Dağlar, hayvanlar, hava olayları ve rüyalar, kişinin hayatında meydana gelebilecek tehlike, ölüm veya değişimin işaretleri olarak yorumlanabilir. Alışılmadık hayvan davranışları, kötü rüyalar ve beklenmedik doğa olayları önemli bir gelişmenin habercisi sayılır. İnsanlar yolculuk, savaş veya başka önemli kararlar öncesinde bu tür işaretlere dikkat ederdi.

Romanda kırlangıçlar yaklaşan olayların işareti olarak kullanılır. Kırgız kültüründeki bazı inanışlarda bir kuşun eve girmesi kötü bir haberin habercisi kabul edilir. Kırlangıçların Arsen'in hayatında iki önemli anda ortaya çıkması, bu inanışın romandaki sembolik anlamını güçlendirir. İlk kez Arsen'in şehirdaki evinde, Bektur Ağa ile konuştuğu sırada görülürler. İkinci kez ise eski okul binasında, Taştanafgan'ın gerçek planını açıkladığı sırada ortaya çıkarlar. Böylece kırlangıçlar, Arsen'in karşılaşacağı tehlike, ihanet ve trajedinin sessiz işaretlerine dönüşür.

Örnek Sahne: Arsen ve Bektur Ağa çay içerken iki kırlangıç aniden daireye girer. Kuşlar ikisinin üzerinde dönerek cıvılda ve dışarı çıkmaz. Arsen pencereyi açmasına rağmen kırlangıçlar bir süre daha odada uçmaya devam eder. Bektur Ağa gülererek onları havluya kovalamaya çalışır. Sonunda kuşlar dışarı çıkar ve iki adam bu beklenmedik ziyarete güler. O sırada sıradan ve eğlenceli görünen bu olay, daha sonra yaşanacakların habercisi olarak anlam kazanır.

Yaşam evreleri:

Yaşlılık

Yaşlılık, romanda yalnızca bedensel güç kaybı olarak değil, yalnızlık, geçmişe özlem ve hayattan kopma duygusuyla birlikte ele alınır. Bu tema özellikle Arsen Samançin ile yaşlı kar leoparı Caabars arasındaki benzerlik üzerinden görülür. Arsen yaşlı değildir; ancak yaşadığı hayal kırıklıkları, yalnızlık ve toplumda giderek kendine yer bulamaması, onu ruhsal açıdan yıpratır. Caabars ise gerçekten yaşlanmış, eski gücünü ve dağlardaki üstünlüğünü kaybetmiş bir hayvan olarak Arsen'in durumunu yansıtır.

Arsen'in yaşadığı olaylar, onun dünyaya bakışını giderek değiştirir. *Avrasya* restoranında tehdit edildikten sonra eve dönerken kendisini çaresiz ve yalnız hisseder. Yazdığı yazıların, sanat anlayışının ve Aydana ile birlikte gerçekleştirmeyi hayal ettiği *Ebedi Nişanlı* operasının artık eski değerini taşımadığını düşünür. Aydana'nın popüler müziğe yönelmesi de Arsen'in benimsediği sanat anlayışından uzaklaşmasını gösterir. Restoranda düzenlenen bir etkinlikten hiçbir açıklama yapılmadan çıkarılması ve ardından tehdit edilmesi, onun kendisini giderek daha fazla dışlanmış hissetmesine yol açar.

Caabars'ın yaşlılığı ise doğrudan bedensel ve toplumsal değişimlerle gösterilir. Bir zamanlar dağların güçlü hâkimi olan kar leoparı artık eski gücünü kaybetmiştir. Eşini daha genç bir rakibe kaptırmış ve dağlarda yalnız kalmıştır. Eski avlarını ve gücünü hatırladıkça öfkelenir. Bazen gereğinden fazla avlanarak içindeki huzursuzluğu dışa vurur. Mevsimler değişirken o dağlarda tek başına dolaşır; gücü azalır ve geçmişteki hayatı giderek geride kalır.

Arsen ile Caabars'ın hikâyeleri bu noktada birbirine yaklaşır. Biri değişen toplum ve sanat dünyasında, diğeri ise doğadaki yaşam mücadelesinde eski yerini kaybetmiştir. Her ikisi de geçmişte sahip oldukları değerlerin ve gücün artık aynı olmadığını görür. Bu nedenle yaşlılık, romanda yalnızca bir yaşam dönemi değil, geçmişle bugün arasındaki kopuşun ve yalnız kalmanın da bir göstergesidir.

Örnek Sahne: Caabars, bir zamanlar dağların en güçlü kar leoparlarından biridir. Ancak yaşlandıkça genç ve güçlü rakipleri karşısında üstünlüğünü kaybeder. Eşini de genç bir rakibe kaptırıncaya tek başına kalır. Dağlarda dolaşırken eski gücünü ve avlarını hatırlar. Uzaklardaki yüksek yaylaya baktığında oraya ulaşmayı ve yeniden özgür hissetmeyi düşünür. Yol zordur; kar derindir, kayalıklar diktir. Buna rağmen Caabars ilerler. Bu yolculuk, onun yalnızca hayatta kalma çabasını değil, kaybettiği gücü ve özgürlüğü yeniden bulma isteğini de gösterir.